

Fællesskab der forandrer

Dansk Sygeplejeråds
beretning 2014-2016

Dansk
Sygeplejeråd

Dansk Sygeplejeråds beretning 2016

Layout: Dansk Sygeplejeråd 16-19

Copyright © Dansk Sygeplejeråd 2016

Alle rettigheder forbeholdes.

Fotografisk, mekanisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse er kun tilladt med angivelse af kilde.

Indhold

Fællesskab der forandrer	4
Et stærkt fag i udvikling	5
En levende organisation med et stærkt demokrati	17
Et sammenhængende og forebyggende sundhedsvæsen	31
En profession med høj værdi for samfundet	41

Forord

Fællesskab der forandrer

Det er gennem medlemmerne, at Dansk Sygeplejeråd får legitimitet og politisk gennemslagskraft. Derfor er det også afgørende, at hvert enkelt medlem føler sig hørt, repræsenteret og involveret i fællesskabet.

I en tid hvor mange fagforeninger kæmper for at holde fast på medlemmerne, er det derfor også en historisk milepæl, at Dansk Sygeplejeråd ved indgangen til 2016 satte medlemsrekord med mere end 75.000 organiserede sygeplejersker. Dansk Sygeplejeråd har således oplevet medlemsfremgang seks år i træk. Disse tal vidner om, at Dansk Sygeplejeråd gør meget rigtigt, og at DSR er et fagligt fællesskab, der giver værdi for den enkelte sygeplejerske.

Denne udvikling skal vi både være stolte af og værne om. For selvom vi har opnået gode resultater i kongresperioden, er der stadig meget at kæmpe for. Med fortsatte besparelser i sundhedsvæsenet og stigende ubalance mellem ressourcer og opgaver er der måske mere end nogensinde brug for et stærkt Dansk Sygeplejeråd, der i fællesskab kan tage slagsmålene med politikere og arbejdsgivere og være med til at udvikle sygeplejefaget. Dansk Sygeplejeråd varetager sygeplejerskernes interesser overalt i Danmark. Samtidig arbejder vi som organisation også for et sundhedsvæsen af høj kvalitet, der hænger sammen. I den forgangne kongresperiode har Dansk Sygeplejeråd vedholdent arbejdet for at få sammenhængen mellem kvalitet og sygeplejerskernes arbejdsmiljø på dagsordenen. Med indsatsen #TidTilKvalitet var Dansk Sygeplejeråd i 2015 eksempelvis med til at præge folketingsvalgkampen, hvor der blev sat fokus på ressourceudfordringerne i sundhedsvæsenet, og både rød og blå blok lovede flere midler til sundhedsvæsenet.

Vi har ligeledes formået at sætte fokus på værdighed i ældreplejen og insisteret på politisk opmærksomhed om systematisk forebyggelse og tidlig opsporing. Indsatser, der har til mål at gavne både sundhedspersonalets arbejdsliv og skabe positive forandringer i tusindvis af borgeres hverdag og bekæmpe uligheden i sundhed.

Vi har skabt politisk opmærksomhed om nødvendigheden af kompetenceudvikling af sygeplejersker og peget på fremtidens behov for nye kompetenceniveauer og selvstændige funktioner f.eks. ved at pege på internationale erfaringer med Advanced Practice Nursing, APN. Indsatsen har særligt givet klangbund i flere kommuner. Her har vi i tråd med OECD og WHO's anbefalinger vist, at sygeplejersker spiller en afgørende rolle i at finde løsninger på udfordringerne i sundhedsvæsenet nu og i fremtiden.

Disse indsatser og meget mere kan du læse om i denne beretning, der gennemgår Dansk Sygeplejeråds vigtigste resultater i denne kongresperiode og viser, at vores faglige fællesskab er med til at forandre det samfund, vi lever i, til gavn for både sygeplejersker og borgere.

Rigtig god læselyst!

Grete Christensen
Formand

Et stærkt fag i udvikling

Dansk Sygeplejeråd arbejder løbende for at udvikle sygeplejefaget, så sygeplejersker altid kan løse de opgaver, de møder i deres arbejdsliv på et højt fagligt niveau. Du kan i dette kapitel læse om de faglige indsatser, Dansk Sygeplejeråd har arbejdet med i denne kongresperiode.

Et stærkt fag i udvikling

Uddannelse og læring i praksis

Erik Knudsen

Formand for Rektorkollegiets
uddannelsespolitiske udvalg

”Lige nu pågår et stort og intensivt arbejde med revision af de sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser. Op til processen har DSR og Sundhedskartellet bidraget med at kvalificere, hvilke kompetencer sygeplejersker og sundhedsprofessionelle skal have i fremtiden.

DSR er gået meget konstruktivt ind arbejdet. Det er ingen hemmelighed, at der var visse opstartsudfordringer, som vi imidlertid har kunnet finde gode og konstruktive løsninger på, som både fastholder sygeplejerskeuddannelsen som en national uddannelse, der sikrer at alle nyuddannede sygeplejersker har de samme kvalifikationer, uanset hvor de uddannes, og også giver den enkelte professionshøjskole visse frihedsgrader til at tilgodese lokale ønsker og behov. Det understreger DSR's stærke fokus på uddannelse og uddannelsens kvalitet både i den teoretiske og kliniske del af uddannelsen og som en konstruktiv kritisk samarbejdspartner, hvor tillid mellem parterne er nøgleordet. Det gør, at vi kan finde løsninger på de udfordringer, der altid vil opstå i en sådan situation, hvor man er under tidspres og forskellige interesser/holdninger skal afvejes.”

Sygeplejerskeuddannelsen under revision

Sygeplejerskeuddannelsen og otte andre sundhedsfaglige professionsbacheloruddannelser er ved at blive revideret. Planen er, at de nye uddannelser træder i kraft i sommeren 2016. Dansk Sygeplejeråd har haft skarpt fokus på revisionsprocessen. Både rammer og indhold for sygeplejerskeuddannelsen er afgørende for at sikre de nyuddannede sygeplejersker en god start på arbejdslivet og for udviklingen af professionen.

Dansk Sygeplejeråd har haft en lang række drøftelser med interessenterne omkring sygeplejerskeuddannelsen. Dansk Sygeplejeråd har blandt andet været med til at udarbejde den nye uddannelsesbekendtgørelse gennem medvirken i styregruppen som repræsentant for Sundhedskartellet.

Som en del af processen er der udviklet en dimittendprofil for den nyuddannede sygeplejerske, som kortfattet beskriver professionens formål og sygeplejerskernes kernekompetencer samt konteksten for sygeplejerskernes virke. Dimittendprofilen illustrerer, at der stilles høje krav til sygeplejerskerne om en stor faglig spændvidde og om at påtage sig et professionelt og etisk ansvar samt klinisk lederskab for patientforløb, kvalitet og patientsikkerhed. Det understreger, at sygeplejersker spiller en væsentlig rolle i forhold til be-

folkningens sundhedstilstand og samfundets sammenhængskraft.

Næste skridt i arbejdet med at få den nye uddannelse godt i gang er at udarbejde studieordninger og timeplaner, når bekendtgørelsen foreligger, samt at tilrettelægge nye forløb i klinikken. Samarbejdet om uddannelsen fortsætter efter planen i en national følgegruppe, som skal følge implementeringen af den nye uddannelse de første fire år.

Sideløbende med revisionen er professionshøjskolerne pålagt en besparelse på 2 % hvert år fra 2016-2019, og Dansk Sygeplejeråd arbejder for, at besparelserne bliver rullet tilbage, og at eventuelle besparelser ikke skal gå ud over uddannelsernes kvalitet.

Uddannelsesrapport om videreudvikling og forbedring af sundhedsuddannelserne

Som optakt til revisionen af sundhedsuddannelserne besluttede Dansk Sygeplejeråd sammen med de øvrige organisationer i Sundhedskartellet at få udarbejdet en uddannelsesrapport, som skulle sætte fokus på kompetence- og uddannelsesbehov i sundhedsvæsenet om 10-15 år, og som dermed kunne danne et godt grundlag for at gå ind i drøftelserne om udvikling af uddannelserne. Rapporten blev offentliggjort i oktober 2014 og er udført af Aalborg Universitet og Implement Consulting Group i fællesskab.

Rapporten stiller skarpt på udviklings-tendenser i samfundet og sundhedsvæsnet – og giver på den baggrund klare bud på, hvilke kompetencer og uddannelsesbehov der skal sikres i grunduddannelserne, men også i et systematisk opbygget specialiserings- og videreuddannelsessystem.

Rapporten skabte et solidt grundlag for Dansk Sygeplejeråds arbejde med udvikling af sygeplejerskeuddannelsen, og en række konklusioner fra rapporten har fået direkte betydning for udformningen af den nye uddannelse.

Ny model for kvalitetssikring af den kliniske undervisning

Sygeplejerskeuddannelsen er en af de største videregående uddannelser inden for sundhedsvæsnet i Danmark. Kvalitet i den samlede sygeplejerskeuddannelse, herunder den kliniske del af uddannelsen, er et vigtigt grundlag for kvalitet i sygeplejen og dermed også grundlag for kvalitet i sundhedsvæsnet. Dansk Sygeplejeråd har udarbejdet et forslag til en model for kvalitetssikring af den kliniske del af undervisningen på sygeplejerskeuddannelsen.

Modellen er udviklet med udgangspunkt i input fra en bred sammensætning af Dansk Sygeplejeråds medlemmer, herunder ledere, medarbejdere og studerende på professionshøjskolerne, fra kliniske vejledere, uddannelsesansvarlige og le-

dere i regioner og kommuner, fra Dasys' uddannelsesråd og Fagligt Selskab for Undervisende Sygeplejersker.

Modellen er bygget op om fire fokusområder:

- Organisation, rammer og vilkår
- Faglighed - viden, færdigheder og kompetencer
- Udvikling af læring i klinikken
- Ledelse af læring i den kliniske uddannelse

Inden for hvert område er der opstillet en række kriterier. Sammen danner de fire fokusområder grundlaget for de nyuddannedes læringsudbytte.

Læringskonferencen LIPP 2015

Dansk Sygeplejeråd har siden 2013 afholdt årlige læringskonferencer i samarbejde med repræsentanter fra Københavns Kommune, Region Hovedstadens hospitaler, professionshøjskolen Metropol, Danske Fysioterapeuter og Ergoterapeutforeningen med stor succes. Fokus er på læring på tværs af professioner og sektorer og på læring i vekseldannelse. Formålet er, at deltagerne får mulighed for at diskutere og perspektivere læring, kompetencer og samarbejde i praksis. Den primære målgruppe er undervisere i sundhedsprofessionerne. På konferencen i 2015, som blev afholdt på Metropol i København, deltog op mod 500 sundhedsprofessionelle og studerende.

Erik Elgaard Sørensen

Professor MSO i klinisk sygepleje, forskningsleder, ph.d., cand.cur, og sygeplejerske

”Det er efterhånden anerkendt, at evidensbaseret sygepleje er vigtig for kvaliteten af plejen og behandlingen af patienter. Men evidens er ikke statisk. Det genererer ny viden, når sygeplejersker stiller spørgsmål til og i den kliniske praksis. Ikke alle sygeplejersker skal forske, men alle sygeplejersker skal kunne stille spørgsmål, undres, reflektere og vurdere.

Det er godt at se, at DSR iværksætter tiltag, der peger hen imod en bevidst og proaktiv strategi for i højere grad at promovere betydningen af forskning i klinisk sygepleje, herunder tildelingen af fondsmidler til postdoc projekter til fordel for ph.d. projekter. Sygeplejefaget har ikke kun behov for at uddanne inden for forskning, det er også essentielt, at der gennemføres forskning i klinisk sygepleje af særdeles høj kvalitet. Med DSR's placering i det politiske landskab har DSR et væsentligt ansvar for bevidst og aktivt at bidrage til at italesætte værdien af forskning i klinisk sygepleje over for landets politikere.”

Internationalt

Det internationale samarbejde om sygeplejens betydning

ICN Konference i Seoul 2015

ICN konferencen samler hvert andet år flere tusinde sygeplejersker fra hele verden, der mødes for at udveksle viden og hente inspiration til udvikling af sygeplejen. De danske sygeplejersker og sygeplejestuderende var med i alt 50 deltagere flot repræsenteret på konferencen i Seoul i 2015, hvor de bidrog med en række oplæg og poster.

Temaet var "Global Citizen, Global Nursing". Hovedtalerne på konferencen – WHO's generaldirektør Dr. Margaret Chan, Director General, og ICN President Judith Shamian - lagde begge vægt på det vigtige i sygeplejerskernes rolle i fremtidens samfund og sundhedsvæsen, hvor det er af afgørende betydning, at sygeplejerskernes stemme bliver hørt og får indflydelse i national som international politik.

Særligt satte Margaret Chan fokus på Advanced Practice Nursing (APN), og at verdens politikere må indse, at skal man stigningen i de kroniske sygdomme til livs, så er sygeplejersker med specielle kompetencer hjørnesteinen i at varetage sundhedsfremme og forebyggelse, koordinati on og viden om hele patientens forløb – et emne som Dansk Sygeplejeråd også har været meget optaget af i kongresperioden.

De meget klare udmeldinger om, at "the Global Strategy for Human Resources for Health should include advanced nurse practice, nurse prescribing and independent regulation" gav grobund for intense

drøftelser mellem ICN's medlemslande om, hvordan man forfølger målsætninger om at styrke sygeplejerskers roller.

Judith Shamian fulgte op med en opfordring til de nationale sygeplejerskeorganisationer om at arbejde for at få flere sygeplejersker på fremtrædende poster i politik, sundhedsstyrelser og som for eksempel WHO's regionale kontorer.

WHO Global Strategy for Human Resources for Health (HRH)

Dansk Sygeplejeråd har været, og er fortsat, meget involveret i høringsprocessen

for WHO Global Strategy for HRH. ICN har opfordret medlemslandene til aktiv deltagelse, og DSR's formand deltager i følgegruppen i ICN projektet omkring Global Strategy for HRH.

I arbejdet har det specielt været vigtigt at få tydeliggjort behovet for Advanced Practice Nurses. DSR har foreløbigt været i kontakt med Sundhedsstyrelsen og har fulgt op med yderligere kommentarer til høringen og arbejdet i et politisk spor rettet mod sundhedsministeren og de øvrige nordiske sundhedsministre i samarbejde med SSN.

50 danske sygeplejersker og sygeplejestuderende deltog i ICN-konferencen i Seoul i 2015.

Arbejds miljø

Arbejds miljø under pres

Dansk Sygeplejeråd har i kongresperioden fortsat arbejdet målrettet med at skabe opmærksomhed om sygeplejerskers arbejdsmiljø. Arbejds miljø bliver skabt på arbejdspladsen, men arbejdspladserne er ikke upåvirket af det omgivne samfund – snarere tværtimod. Politiske krav om øget produktivitet, stramme økonomiske rammer og styringsrationaler har stor betydning for arbejdsmiljøet og påvirker indholdet og organiseringen af arbejdet. Flere og flere sygeplejersker - og andre offentligt ansatte - oplever at miste kontrollen over, og evnen til at håndtere, eget arbejdsliv.

Antologi 'Bladet fra munden – mod og vilje til et godt arbejdsliv'

Talrige undersøgelser viser, at der er problemer med det psykiske arbejdsmiljø blandt alle offentlige faggrupper, og forskning dokumenterer, at et belastet arbejdsmiljø har konsekvenser for den faglige kvalitet og dermed også for samfundsøkonomien. Derfor har Dansk Sygeplejeråd taget initiativ til at udgive antologien 'Bladet fra munden – mod og vilje til et godt arbejdsliv'. Dansk Sygeplejeråd vil bruge antologien til at rejse debat og komme med forslag til nye veje til et bæredygtigt arbejdsliv. Første skridt blev taget ved lanceringen på en konference på Christiansborg i januar 2016.

I antologiens syv kapitler, skrevet af ni velestimerede forskere, bliver begreber som anerkendelse, demokrati, bæredygtighed og myndighed bragt i spil på

tværs af forskningstraditioner. Der bliver bygget bro mellem sygeplejerskers og lederes meget konkrete oplevelser på arbejdspladsniveau og et mere abstrakt videnskabsniveau. To aktive debattører, der begge i kraft af deres positioner har kunnet påvirke politik og den offentlige debat, bidrog herudover med historier fra deres eget møde med sundhedsvæsenet og kom med forslag til forandringer.

Antologien har vakt opmærksomhed i flere medier, blandt arbejdsmiljøaktører og er delt med andre relevante faggrupper.

Dokumentationsrapport om sammenhæng mellem kvalitet og arbejdsmiljø

Der er en nøje sammenhæng mellem arbejdsmiljøet og kvaliteten af den sygepleje og behandling, som sundhedsvæsenet leverer. Det viser både national og international forskning.

I dokumentationsrapporten 'Kvalitet af sygeplejen og arbejdsmiljø i sundhedssektoren' fra 2015, der følger op på en tilsvarende rapport fra 2008, blev det endnu engang tydeligt, at der er sammenhæng mellem sygeplejerskers arbejdspress, uddannelsesniveau og patientdødelighed. På det kommunale område ses der en sammenhæng mellem bemanning, ledelse og relationel koordinering på den ene side og kvaliteten af plejen på den anden.

Der er på baggrund af dokumentationsrapporten formuleret tre politiske bud-

”

Steen Hildebrandt

Ph.d., professor og adjungeret professor

”Det har været en glæde at deltage i arbejdet med "Bladet fra munden". Jeg synes, at initiativet, processen og resultatet i høj grad tjener DSR til ære. DSR er en faglig organisation, og det er vigtigt, at en så vigtig og stor faglig organisation forsøger at bidrage til værdi- og samfundsdebatten - ikke mindst i en periode hvor meget store ændringer finder sted, og hvor værdierne brydes og vigtige beslutninger fx vedrørende sundhed, helbred, prioriteringer, medicin, forskning mm. skal træffes. Vi, der har medvirket, har oplevet en åbenhed og en frihed, som på tydelig vis spejler sig ind i bogen og de synspunkter, holdninger og værdier, der formuleres her sammen med en række faktuelle tilkendegivelser, formuleringer og beretninger. Jeg er overbevist om, at bogen vil få betydning i den værdi- og velfærdsdebat, der føres i Danmark, og som bl.a. er nødvendig for at videreudvikle hele sundheds- og sygehusområdet.”

skaber som Dansk Sygeplejeråds afsæt for dialog med politikere og ledelser:

- Der er større sikkerhed for patienterne, når bemanningen er bedre og arbejdsmiljøet er godt. **Derfor skal flere ressourcer understøttes af et velfungerende samarbejde, høj ledelseskvalitet og en fornuftig arbejdsorganisering**
- Der er større risiko for patientdød og fejl, når sygeplejersker vurderer, at deres arbejdsmiljø er dårligt. **Derfor er der god grund til, at ledelsen tager det alvorligt, når sygeplejersker ikke oplever at kunne levere fagligt forsvarlig sygepleje på grund af faktorer i arbejdsmiljøet**
- Der er bedre kvalitet i pleje og behandling, når ledelse og samarbejde fungerer. **Derfor er det vigtigt at have fokus på, at ledere har de rette rammer og nødvendige kompetencer.**

Sygeplejerskers arbejdsmiljø undersøgt igen i 2015

Det er nu fjerde gang siden 2002 Dansk Sygeplejeråd har spurgt sygeplejersker om deres arbejdsmiljø (trivsel og helbred). Derfor har Dansk Sygeplejeråd et enestående datamateriale, der beskriver, hvordan sygeplejersker oplever arbejdsmiljøet på deres arbejdspladser. Et materiale der styrker argumentationen både politisk og på arbejdspladserne i forhold til, at det er nødvendigt at gøre en aktiv indsats på såvel samfunds- som arbejdspladsniveau for at sikre, at sygeplejersker kan holde til et helt arbejdsliv.

Foto: Lizette Kabré

Dokumentationsrapporten 'Kvalitet af sygeplejen og arbejdsmiljø i sundhedssektoren' fra 2015 viser sammenhæng mellem sygeplejerskers arbejdspress, uddannelsesniveaue og patientdødelighed.

Sygeplejersker oplever, at arbejdspresset er steget siden 2012, og allerede dengang lå det markant højere end landsgennemsnittet for andre arbejdspladser.

Arbejdstilsynets særlige tilsynsindsats i 2014 om psykisk arbejdsmiljø på hospitaler og i psykiatrien dokumenterer ligeledes, at arbejdspresset på mange sygeplejerskers arbejdspladser er stort. Det fremgik tydeligt af Dansk Sygeplejeråds aktindsigt i og gennemgang af de mange påbud, der er givet hovedsagelig på grund af for stor arbejdsmængde og tidspres.

Med udgangspunkt i påbuddene har Dansk Sygeplejeråd fulgt op på arbejdspladsernes konkrete arbejde med

at løse problemerne og holdt arbejdsgiverne fast på, at de reelt bliver løst. Politisk har Dansk Sygeplejeråd rettet henvendelse til beskæftigelsesministeren og været i dialog med Danske Regioner for at stille krav om, at regionerne følger op på en måde, der sikrer, at der sker læring på tværs af arbejdspladser og regioner for at forebygge fremadrettet. Parallelt er gennemført en kommunikativ indsats med udgangspunkt i påbuddene og de nyeste tal om sygeplejerskers arbejdsmiljø. Indsatsen har skabt mediemæssig opmærksomhed omkring sygeplejerskers arbejdspress i dagspressen og understøttet det politiske arbejde med at synliggøre presset på medlemmerne.

Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

Udvikling af sygeplejen i det nære og sammenhængende sundhedsvæsen

De seneste år er det kommunale sundhedsvæsen og almen praksis – og samspillet med sygehusene - for alvor kommet på politikernes netinde. De har fået øjnene op for, at der er øget behov for at gøre en indsats i forhold til det nære og sammenhængende sundhedsvæsen.

Dansk Sygeplejeråd har sat fokus på det nære og sammenhængende sundhedsvæsen på mange fronter. Her har DSR både spillet ind i den politiske dagsorden og involveret medlemmerne i debatten. Politisk er der udarbejdet et udspil om det nære sundhedsvæsen, der skal medvirke til at bringe sygeplejerskernes synspunkter ind til politikerne i regioner, kommuner og på Christiansborg. Dansk Sygeplejeråd har også markeret sig offentligt med bl.a. flere debatindlæg i pressen, oplæg på konferencer og lignende. I medierne har DSR markeret sig med nyheder og analyser omkring eksempelvis indlæggelsestider, overbelægning og ordinationsret.

Sygeplejerskers nye roller i det nære sundhedsvæsen

Dansk Sygeplejeråd har iværksat et arbejde for at undersøge sygeplejerskernes muligheder og rolle i det nære sundhedsvæsen i fremtiden. Der er blevet afholdt to temadage under overskriften "En styrket kommunal sygepleje – næste skridt? Inspiration og debat om sygeplejerskers roller i en kommunal sundhedsarena". I løbet af de to dage deltog ca. 150 kommunale sygeplejersker heriblandt konsulenter, ledere, chefer, TR og FTR.

Formålet med temadagene var todelt. Dels var det en opfølgning på Dansk Sygeplejeråds forskningssamarbejde med RUC, hvor sygeplejerskers nye roller i det nære sundhedsvæsen er blevet undersøgt, og hvor ønsket var at formidle resultaterne, men også at gå skridtet videre og adressere DSR's visioner for sygeplejerskers rolle i det nære sundhedsvæsen. Dels var formålet at indsamle viden fra relevante aktører i det kommunale felt med konkrete bud på behovet for udvikling af sygeplejen i det nære sundhedsvæsen.

DSR i ny demensalliance

For at sætte fokus på demensområdet valgte Dansk Sygeplejeråd i efteråret 2014 at gå med i det sundhedspolitiske partnerskab Demensalliancen. Sammen har alliancen, der ud over DSR består af FOA, Ældre Sagen, PenSam, Alzheimerforeningen og Ergoterapeutforeningen, lavet visionen 'Aldrig alene med demens'. Alliancen består af flere spor, hvor DSR har prioriteret det politiske spor med henblik på at gøre politikerne på Christiansborg opmærksomme på demensdagsordenen. Det er i høj grad lykkedes, og Demensalliancen har spillet en stor rolle i forhold til at få Sundheds- og Ældreministeriet til at tage hul på arbejdet med en national handlingsplan for demens.

De øvrige spor i Demensalliancen er en række demonstrationskoncepter vedrørende forskellige demensinitiativer, samt Demensrummet, hvor en række kommu-

”

Thomas Adelskov

Formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg

”De kommunale sygeplejersker har en meget central rolle i KL og kommunernes vision og ambitioner om et stærkt nært og sammenhængende sundhedsvæsen. Skal vi løfte kvaliteten i de nære sundhedstilbud, er det blandt andet altafgørende, at vi bliver bedre til at udnytte sygeplejerskernes kompetencer. I KL's udspil "Sammen om sundhed" foreslår vi derfor at styrke sygeplejen – blandt andet gennem en specialuddannelse målrettet sygepleje til medicinske patienter.”

”

Bjarne Hastrup

Direktør for Ældre Sagen

”Dansk Sygeplejeråd er en stærk samarbejdspartner for Ældre Sagen. I er med til at sikre og kæmpe for livskvaliteten for vores ældre medborgere. DSR's indsigt og viden om, hvad der skal til for at sikre en værdig pleje og behandling har været uvurderlig i vores fælles arbejde med at sætte værdighed på dagsordenen. I har evnen og viljen til at skabe resultater i praksis. I fællesskab kæmper vi for at skabe demensvenlige kommuner og nedbringe overbelægning på de medicinske afdelinger. Vi glæder os til også i fremtiden at skabe store og væsentlige resultater sammen med DSR.”

Foto: Simon Klein-Knudsen

I efteråret 2014 gik Dansk Sygeplejeråd med i det sundhedspolitiske partnerskab Demensalliancen, som bl.a. under folketingsvalgkampen i 2015 fik sat politisk fokus på behovet for en styrket demensindsats i sundhedsvæsenet.

ner arbejder med at blive demensvenlige kommuner. Endelig har alliancen i 2016 valgt at igangsætte to nye spor: Et kompetencespor med anbefalinger til et kompetenceløft for hver relevant faggruppe i demensindsatsen og et civilsamfundsspor, som omhandler den frivillige indsats og pårørendepolitik i kommunerne. DSR har sammen med FOA og Ergoterapeutforeningen været tovholder på kompetenceudviklingsplanen.

I DSR's arbejde med demens har der været tæt involvering af medlemmerne. I begyndelsen af 2015 blev der afholdt to medlemsworkshops, hvor en række

medlemmer, der arbejder på demensområdet, blev inviteret til at komme med deres bud på udfordringer og muligheder inden for den sygeplejefaglige del af demensområdet. På baggrund af de to workshops blev der efterfølgende udarbejdet et politisk udspil med DSR's anbefalinger på demensområdet. Udspillet er bragt ind i både Demensalliancen og til politikerne på Christiansborg.

Værdighed i ældreplejen

DSR har i samarbejde med FOA og Ældre Sagen været hoveddrivkraften i at få sat værdighed i ældreplejen på den po-

litiske dagsorden. I januar 2015 afholdt Dansk Sygeplejeråd en konference på Christiansborg, hvor socialministeren samt en række af partiernes social- og sundhedsordførere deltog sammen med eksperter på området fra Sverige og Norge. DSR har siden afholdt en række møder med social- og sundhedsordførere og med KL's social- og sundhedsudvalg. Formålet var at få bred politisk opbakning til at arbejde videre med Dansk Sygeplejeråds visioner for værdighed i ældreplejen.

Dansk Sygeplejeråd har opnået at få værdighed i ældreplejen i fokus i forbindelse med finansloven for 2016. Det har resulteret i en ændring af lov om social service, hvor kommunerne nu skal udarbejde værdighedspolitikker for ældreplejen. DSR arbejder fortsat med at følge op på området i forhold til udarbejdelse og implementering af politikkerne i kommunernes ældrepleje. Her er der fortsat fokus på, at medarbejdernes rolle og faglige muligheder er afgørende i indsatsen.

Sygeplejersker på plejecentre

Dansk Sygeplejeråd har udarbejdet en række fælles anbefalinger om høj faglig kvalitet på landets plejecentre. Anbefalingerne er udarbejdet på baggrund af sygeplejerskers input til, hvordan kvaliteten på plejecentre kan blive bedre. Dansk Sygeplejeråds kredse har stået for at indsamle cases og praksisbeskrivelser, hvor kommunalt ansatte

medlemmer på plejecentre har sat ord på deres arbejde og de udfordringer, de møder i hverdagen.

Forum for Underernæring

Isamarbejde med 16 andre organisationer har DSR etableret Forum for Underernæring. Forum for Underernæring arbejder for at tydeliggøre behovet for mere data og viden om forekomst og udvikling af underernæring samt sikring af iværksættelse af indsatser for den enkelte. I 2015 har Forum for Underernæring udarbejdet seks anbefalinger til at bekæmpe underernæring for syge og svækkede ældre. Det anbefales blandt andet, at der iværksættes en indsats for den enkelte, umiddelbart efter underernæring er identificeret.

Kliniske retningslinjer DEL II

Der blev i oktober 2014 afholdt en afsluttende konference om Sundhedskartellet og KL's projekt om kliniske retningslinjer. Der er udarbejdet en afsluttende evalueringsrapport fra Statens Institut for Folkesundhed med titlen 'Hvordan kan kommunerne bedst implementere kliniske retningslinjer? - En evaluering af implementeringsprocessen i ni pilotkommuner'. Sundhedskartellet, FOA og KL har efterfølgende udviklet tre skræddersyede kursustilbud til arbejdspladser, der har besluttet, eller overvejer, at tage de kliniske retningslinjer i brug.

De tre kursustilbud består af:

- Et to timers introduktionsmøde på din arbejdsplads

- En temadag for ledere og udviklingspersoner
- Et et-dags kursus for implementeringsansvarlige i kommunerne

De tre kurser skal understøtte arbejdet med at indarbejde kliniske retningslinjer i de pleje-, behandlings- og rehabiliteringstilbud, som kommunerne har.

Fokus på konsultationssygeplejerskerne

Op til overenskomsten i november 2015 med PLA blev der sat fokus på konsultationssygeplejerskernes kompetencer. Der blev i samarbejde med Fagligt Selskab for Konsultations- og Infirmersygeplejersker (FSKIS) afholdt møder med konsultationssygeplejersker i kredsene, og der blev udarbejdet de to pjecer 'Træk på sygeplejerskernes stærke kompetencer' og 'Profil af konsultationssygeplejersker'.

Pjecerne skabte synlighed om den vigtige rolle, som sygeplejersker spiller rent fagligt i almen praksis i de mange forskellige og komplekse patientsituationer. Samtidigt understregede den, at sygeplejerskers viden, færdigheder og kompetencer med fordel kan anvendes i større udstrækning end i dag.

DSR og FSKIS deltog på Lægedagene med en stand, hvor de havde materialerne med.

Pjecen blev desuden udsendt til PLO, Danske Regioner, KL, sundhedsministeren, politikere og sundhedsordførere.

Foto: Søren Holm

Op til overenskomstforhandlingerne med PLA i november 2015 udgav Dansk Sygeplejeråd bl.a. pjecer og deltog på Lægedagene for at skabe opmærksomhed omkring konsultationssygeplejerskernes stærke kompetencer.

Pjecen og profilen blev herudover udsendt til DSR's kredse og konsultationssygeplejerskerne.

Fokus på sundhedsplejersker og børns mentale sundhed

DSR har i samarbejde med Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker og Foreningen for ledere af forebyggende sundhedsordninger for børn og unge i Danmark

sat fokus på udviklingen i børn og unges sundhed. Det gælder bl.a. social ulighed i sundhed og det faktum, at flere børn og unge kæmper med udfordringer som eksempelvis overvægt, kroniske sygdomme, sorg og trivselsproblemer.

DSR udarbejdede pjecen "Styrk børn og unges sundhed. Brug sundhedsplejerskernes kompetencer". Den viser, at

kommunerne i varierende grad har forskellige indsatser målrettet børn og unge, hvor sundhedsplejerskerne spiller en afgørende rolle og påpeger at flere indsatser burde være landsdækkende. I foråret 2015 blev der iværksat en analyse af sundhedsplejerskernes indsatser i kommunerne, som er indarbejdet i pjecen. Herudover var der på Folkemødet 2015 et debatarrangement om børns mentale sundhed.

Der er etableret et tværfagligt samarbejde med andre organisationer, Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker samt de ledende sundhedsplejersker, som skal sikre tidlig opsporing af børn og unge med trivselsproblemer for at sætte politisk fokus på, hvor vigtigt det er at styrke det tværfaglige samarbejde i skoleregi.

Sygeplejersker føler sig dårligt rustet til at møde borgere med psykiske lidelser

En oplevelse af flere borgere med lettere og sværere psykiske sygdomme i hjemmesygeplejen, stiller krav til både sygeplejerskernes kompetencer og en organisering, der giver dem hurtig adgang til hjælp og sparring på et specialiseret niveau. Der er i kongresperioden gennemført undersøgelser, der viser, at mange sygeplejersker har behov for øgede kompetencer. Andelen af sygeplejersker med psykiatrisk specialuddannelse er lille, og kun få kommuner har en gennemsigtig og formel samarbejdspraksis med psykiatrien. Dansk Sygeplejeråds fortsatte fokus på området vil blive understøttet

med anbefalinger, der kan forbedre arbejdet for hjemmesygeplejerskerne og kvaliteten hos borgerne.

Dansk Sygeplejeråd i europæisk samarbejde om telemedicin

Sammen med European Federation of Nurses og en lang række andre partnere har DSR stået i spidsen for at udvikle evidensbaserede guidelines til sygeplejersker, der skal støtte dem i at bruge nye telemedicinske løsninger i deres kliniske praksis. Projektet er blevet støttet med midler fra EU og har udviklet fem guidelines inden for klinisk praksis, forebyggelse, sammenhængende forløb, udvidede roller samt ordinationsret. Anne Sorknæs, der har skrevet Ph.d. omkring betydningen af telemedicin på KOL-området, har været tæt involveret i at udarbejde guidelines til sygeplejerskers kliniske praksis, som også kan understøtte danske sygeplejersker i at tage ny teknologi i brug. Dette projektet kan man læse mere om på www.ens4care.com.

Styrket samarbejde med de faglige selskaber om de politiske dagsordner

Dansk Sygeplejeråd har nu i alt 36 faglige selskaber tilknyttet, der hver især repræsenterer en særlig gren af sygeplejefaget og arbejder for at udbygge det faglige og kollegiale fællesskab blandt forskellige sygeplejefaglige grupper.

Dansk Sygeplejeråd og de faglige selskaber har i kongresperioden haft et frugt-

bart samarbejde om at sætte politiske dagsordner. Dansk Sygeplejeråds formand har deltaget i en række af de faglige selskabers landskurser og lignende arrangementer, som har dannet platform for debatter med en bred vifte af politiske aktører. Samarbejdet har i kongresperioden endvidere udmøntet sig i flere fagpolitiske udspil, som har fungeret som ind-

spark i den politiske debat på en række sundhedspolitiske områder.

Desuden har de faglige selskaber repræsenteret de forskellige sygeplejefagligheder i en række faglige udvalg fx i forbindelse med Sundhedsstyrelsens kræftpakker, handleplanen for den ældre medicinske patient og handleplanen for demens.

Foto: Lizette Kabré

De faglige selskaber i Dansk Sygeplejeråd har medvirket i forskellige faglige udvalg i forbindelse med bl.a. Sundhedsstyrelsens kræftpakker, handleplanen for den ældre medicinske patient og handleplanen for demens.

Etik

Sygeplejeetisk Råd

Sygeplejeetisk Råd markerede 25-året for rådets oprettelse med en konference den 12. maj 2015. Rådet har i alle årene haft kontakt med sygeplejersker, som har henvendt sig med problemstillinger og dilemmaer fra den praktiske hverdag, samt opmærksomt fulgt udviklingen i samfundet og de generelle etiske problemstillinger i sundhedsvæsnet og i sygeplejefaget.

Sygeplejeetisk Råd har arbejdet ud fra De Sygeplejeetiske Retningslinjer, som først blev udarbejdet i 1992. Retningslinjerne er løbende blevet revideret, og med revisionen i 2014 blev sygeplejeetiske grundværdier og grundlæggende sygeplejeetiske principper tydeliggjort, så fundamentet for sygeplejeetikken også kan bære ind i fremtiden.

En levende organisation med et stærkt demokrati

Dansk Sygeplejeråd er sine medlemmer. Derfor er det vigtigt, at DSR altid udvikler sig som faglig organisation og går nye veje for at inddrage medlemmerne. I dette kapitel kan du læse om, hvordan Dansk Sygeplejeråd har udviklet sig som organisation i denne kongresperiode.

Organisation

En levende organisation med et stærkt demokrati

Dansk Sygeplejeråd er kommet organisatorisk styrket ud af den forgangne kongresperiode med stigende antal medlemmer og øget medlemstilfredshed. Blandt de organisatoriske udviklingsaktiviteter er blandt andet viften af medlemstilbud blevet udviklet, og der er sat fornyet strategisk retning på kompetenceudviklingen af tillidsvalgte og politikere jf. nedenfor.

Dansk Sygeplejeråd sætter medlemsrekord

Dansk Sygeplejeråd får stadig flere medlemmer. 75.591 sygeplejersker var 1. januar 2016 medlem af Dansk Syge-

plejeråd. Det er det højeste antal nogensinde og en stigning på 587 medlemmer siden sidste år. Den hidtidige rekord blev sat 1. januar 2008, hvor DSR havde 75.006 medlemmer.

Medlemstallet for Sygeplejestuderendes Landsammenslutning, SLS, er også rekordhøjt med 8.102 medlemmer og er pr. 1. januar 2016 for første gang over 8.000.

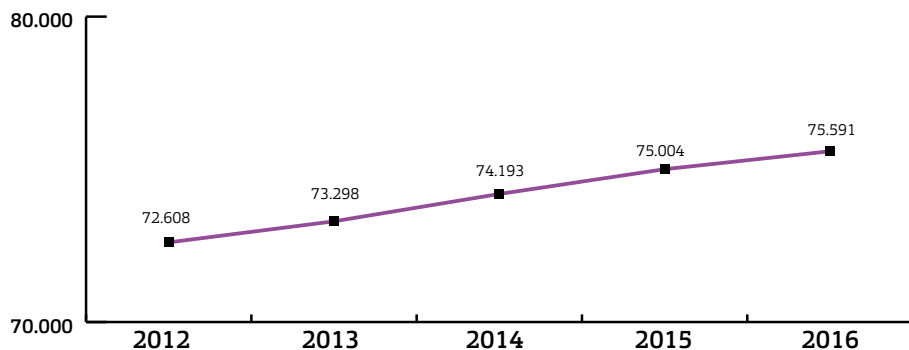
Medlemsdemokrati

Der er i kongresperioden afholdt næstformandsvalg og valg til kredsbestyrelserne samt Lederforeningens bestyrelse. Der var opstillet fire kandidater til

næstformandsvalget i 2014. Til valget blev Anni Pilgaard og Dorte Steenberg genvalgt til posterne som henholdsvis 1. og 2. næstformand.

I efteråret 2015 var der valg i alle kredse. Kreds Sjælland havde kredsformandsvalg, og i de andre kredse var der valg til kredsformandsposterne og til bestyrelsespladserne. 12.825 stemmeberettigede medlemmer deltog i kredsbestyrelsesvalget. Der blev også i 2015 afholdt valg i Lederforeningen, hvor 1.038 stemmeberettigede medlemmer af Lederforeningen deltog i valget.

Figur 1
Så mange sygeplejersker er medlem af DSR

Medlemstal for perioden 2012-2016 viser en stigende medlemstilgang.

Medlemstallet for 2016 er det højeste nogensinde.

De seneste år har der desværre været en generel tendens til faldende stemmeprocenter ved valgene i organisationen. Derfor arbejder Dansk Sygeplejeråd løbende med at skabe synlighed omkring det repræsentative demokrati – både i organisationens valghandlinger og gennem nye former for dialog og inddragelse.

Medlemmernes mening skal bruges

Dansk Sygeplejeråd arbejder på at blive bedre til både at fastholde og rekruttere medlemmer, samtidig med at organisationen får flere tilfredse medlemmer. Derfor får Dansk Sygeplejeråd løbende lavet medlemsundersøgelser. Resultater fra undersøgelserne understøtter prioritering og beslutninger om indsatsområder, som skaber værdi for det enkelte medlem og for fællesskabet.

Der er i kongresperioden arbejdet med en række prioriterede indsatser: mødet med medlemmet, studerende, nyuddannede sygeplejersker, privatansatte sygeplejersker, sygeplejersker med en videreuddannelse og karriereudvikling, medlemmer i aldersgruppen 30-39 år, sundhedsplejersker og anæsthesisygeplejersker, tillidsvalgte medlemmer, DSR's omdømme, faglige tiltag, arbejdsmiljøforhold og hverdagsdemokrati. Den seneste medlemsundersøgelser fra 2015 viste, at medlemstilfredsheden er stigende, og andelen af utilfredse medlemmer er faldende.

Foto: ARFV

Dansk Sygeplejeråd har i kongresperioden haft fokus på at inddrage medlemmerne gennem forskellige initiativer som dette arrangement i Borup i februar 2016, hvor hjemmesygeplejersker er med til at debattere deres rolle i fremtidens nære sundhedsvæsen.

Medlemsrettede tiltag

Nye tiltag styrker organisationen

Foto: Lena rønsholdt

SLS og DSR er i kongresperioden gået sammen om et projekt, der skal udvikle SLS som en stærk studenterpolitisk organisation.

DSR og SLS i tæt samarbejde om de studerende

Dansk Sygeplejeråd arbejder løbende for at få tættere tilknytning til de sygeplejestuderende. Sammen med Sygeplejestuderendes Lands sammenslutning, SLS, har Dansk Sygeplejeråd i kongresperioden blandt andet planlagt temamøderne "Bliv

skarp til eksamen", "Sexologi" og "Etik", som lokalbestyrelserne på uddannelsesinstitutionerne afholder for medlemmer såvel som potentielle medlemmer blandt de sygeplejestuderende. Dansk Sygeplejeråd samarbejder også med SLS om at udvikle informationsmøderne ved uddannelsens start og afslutning.

Senest er SLS og DSR gået sammen om et projekt, der skal udvikle SLS som en stærk studenterpolitisk organisation, der i stigende grad formår at involvere medlemmerne og som fremstår handlekraftig og indflydelsesrig i forhold til at sikre de studerendes interesser.

Tæt kontakt til nyuddannede er en succes

Et øget fokus på nyuddannede sygeplejersker har givet resultater. Hvor 81 % af årgang 2009 var organiseret i DSR umiddelbart efter dimission, var 91 % af årgang 2013 organiseret i DSR efter dimission.

Dansk Sygeplejeråd har arbejdet fokuseret på at komme tættere på nyuddannede kolleger. Det er blandt andet gennem projektet "Opsøgende medlemsdialog", at DSR har kontakttet nyuddannede sygeplejersker i perioden fra lige før dimission til to år efter dimission. Kreds Hovedstaden, Kreds Sjælland og Kreds Midtjylland ringer nu til de nyuddannede, tre til fire måneder efter de studerende har afsluttet deres uddannelse, for at knytte dem tættere til organisationen.

Herudover er et projekt med mentorordninger afsluttet i kongresperioden, og Kreds Hovedstaden tilbyder nu mentorordning til nyuddannede sygeplejersker i kredsen. Mentorordningen er et tilbud fra medlem til medlem, hvor den erfarne sygeplejerske hjælper den uerfarne sygeplejerske til faglig og social trivsel og afklaring i første job. Samtidig er ordningen

også et tilbud om kompetenceudvikling for mentor. Der er udarbejdet et mentorprogram, som er sendt til de øvrige kredse til inspiration.

Fokus på karrieremuligheder

Sygeplejerskers karriereveje på arbejdsmarkedet bliver flere og flere, og der er mange udviklingsmuligheder for den enkelte sygeplejerske, hvad end det drejer sig om kompetenceudvikling i praksis, videreuddannelse eller ledelse. Derfor har DSR arbejdet intensivt med at understøtte medlemmerne i deres karriereplanlægning.

Inden for det seneste år har Dansk Sygeplejeråd lanceret karrieresamtaler til medlemmerne inden for emnerne 'jobsøgning', 'karriereafklaring' og 'efter-/videreuddannelse'. Derudover har DSR etableret et selvstændigt site 'Job og karriere' på hjemmesiden, hvor medlemmerne bl.a. kan hente inspiration til nye karriereveje og jobskifte. Der har også været afholdt en række workshops i kredsene om karriereudvikling, hvor medlemmerne har fået mulighed for at sætte fokus på afklaring af karriereveje, sammenhæng mellem arbejds- og fritidsliv samt hjælp til deres jobsøgning.

Privatansatte sygeplejersker mødes

Dansk Sygeplejeråd arbejder løbende på at komme tættere på de privatansatte sygeplejersker og deres behov for at kunne varetage denne medlemsgruppes interesser bedst muligt. DSR har siden 2013 afholdt

fyraftensmøder en gang om året i alle kredse for privatansatte sygeplejersker med fokus på deres løn- og arbejdsvilkår samt sygeplejefaglige temaer og udfordringer.

DSR tilbyder som noget nyt i 2016 at afholde lokale temamøder om lønforhandling for privatansatte sygeplejersker.

Sygeplejersker med videregående uddannelse i fokus

Sygeplejersker med videregående uddannelse er nøglepersoner i forhold til at udvikle sundhedsvæsenet. Samtidig er antallet af sygeplejersker, der gennemfører en videregående uddannelse, stigende. Der arbejdes på, at medlemsgruppen får en stærkere faglig platform i DSR, samt at der udvikles medlemstilbud målrettet sygeplejersker med videregående uddannelse både centralt og lokalt. Siden 2014 er der afholdt dialogmøder med de studerende på de største kandidatuddannelser med karrieremuligheder og løn- og ansættelsesvilkår i fokus. Herudover er der arbejdet med systematisk videndeling i forhold til lønforhandling. Med OK15 blev de kandidatuddannede sygeplejersker i regionerne sikret en lønskala svarende til AC-overenskomsten, hvilket allerede var forhandlet hjem ved OK13 for de kommunale medlemmer med en kandidatgrad.

Mentorordning for nye ledere

Der er i et samarbejde mellem DSR og Lederforeningen iværksat et projekt med mentorordninger til nye ledere. Projektet

tager udgangspunkt i det mentorprogram, der er udarbejdet i forhold til projektet om mentorordning til de nyuddannede. Erfarne ledere giver sparring til nye ledere i forhold til at afklare egen lederrolle og til faglig og social trivsel. Som mentor får de erfarne ledere mulighed for at videreudvikle egne kompetencer og lejlighed til at reflektere over egen ledergerning.

Indsats over for de 30-39-årige medlemmer

Der er i kongresperioden sat fokus på de 30-39-årige medlemmer. Undersøgelser fra 2012-2014 viste, at der blandt medlemmer i denne aldersgruppe er faldende medlemstilfredshed og en lavere organiseringsgrad. For at tage hånd om denne medlemsgruppe blev der i sommeren 2015 udarbejdet en kvalitativ undersøgelse, der undersøgte denne medlemsgruppes ønsker til Dansk Sygeplejeråd. Undersøgelsen konkluderede, at de 30-39-årige sygeplejersker ønsker at blive mødt af DSR, der hvor de er i livet i pågældende periode. Konkret ønsker de mere fokus på faglige fællesskaber og netværk og balancen mellem arbejdsliv og privatliv. Herudover nævnte de DSR's omdømme og samspillet mellem DSR og medlemmerne som vigtige fokuspunkter.

Sygeplejefestivalen 2014

Sygeplejefestivalen blev i 2014 afholdt i Lokomotivværkstedet i København, hvor 1600 sygeplejersker fra hele landet deltog. Her satte Dansk Sygeplejeråd fokus på udviklingen af sygeplejefprofessionen og in-

Foto: Søren Svendsen

Flere end 1.600 sygeplejersker oplevede faget i alle dets afskygninger på Sygeplejefestivalen i september 2014, der blev afholdt på Lokomotivværkstedet i København.

viterede sygeplejersker til aktivt at deltage med deres faglige viden, mens de også fik muligheden for at mødes med nuværende og tidligere kollegaer.

Programmet for festivalen var mangfoldigt med både keynote speakers, faglige oplæg, markedsplads, biograf,

debatfora og meget mere. Sammen med de mange medlemmer deltog også en række af Dansk Sygeplejeråds faglige selskaber.

Samarbejde på tværs af organisationen

En anden indsats for at styrke fællesskabet blandt sygeplejersker i hele

landet har fundet sted internt i organisationen, nemlig det administrative og politiske samarbejde på tværs af kredsene og DSR-C.

På det administrative plan har Dansk Sygeplejeråd med systemet "God administrativ sagsbehandling" arbejdet med kvalitet og standardtekster til at understøtte sagsbehandlingen i de hyppigst forekommende sager: lønforhandling, tilbagesøgning af for meget udbetalt løn og opsigelse. Med systemet er der sat fokus på datadisciplin med ansættelsesmyndigheder på medlemssager som et særligt indsatsområde for at få overblik over, hvilke arbejdsgivere der ofte ender med en sag. Systemet er blevet udviklet i kongresperioden og er under fortsat udvikling. I den kommende kongresperiode vil sagssystemet komme til at dække alle sagstyper.

Politisk er der i kongresperioden blandt andet samarbejdet på tværs af organisationen på en række områder, herunder indsatsen mod de store besparelsesrunder i regionerne og sygeplejerskernes arbejdsmiljø. Herudover kan Dansk Sygeplejeråds udspil om det nære og sammenhængende sundhedsvæsen og indsatsen op til Folketingsvalget i 2015 med kampagnen #TidTilKvalitet nævnes som eksempler på brede samarbejder, der bygger på et velfungerende samspil i organisationen.

Erstatning og støtte

Når uheldet er ude

Arbejdsskader

DSR modtog i 2014 og 2015 1.562 henvendelser fra sygeplejersker, studerende og ledere. Arbejdsskadestyrelsen har udbetalt 9.043.758 kr. i mén og 20.948.704 kr. i erhvervsevnetab i 2014 og 2015 i personsager, hvor DSR har ydet bistand. Der er med advokatbistand udbetalt 17.203.704 kr. i erstatningsydelse i personsager om erstatningsansvar.

Der har været et stigende antal henvendelser om psykiske reaktioner på stressfaktorer i arbejdet, og anmeldelse som erhvervssygdom resulterer almindeligvis i afvisning af anerkendelse. I 2014 faldt andelen af anerkendte arbejdsulykker fra 80% til 60% som følge af en højesteretsdom om den nedre grænse for ulykkesbegrebet, hvilket også sætter grænser for skader opstået under plejearbejde. I 2014 startede et udvalgsarbejde under Beskæftigelsesministeriet om modernisering og udgiftsbegrænsning af arbejdsskadesystemet, som ikke er afsluttet. I 2015 indskrænkede Erstatningsnævnet mulighederne for volds ofre for dispensation fra kravet om politianmeldelse af skadevolder. DSR bidrager desuden til FTF's arbejde med arbejdsskadeområdet.

Patientklager

I 2014 og 2015 bistod DSR i alt 277 medlemmer ved deres patientklage. Klager-

ne kommer hovedsagligt fra patienter og pårørende i sygehussektoren, men der er også set en stigning i antallet af patientklager fra primærsektoren. I samme periode blev 110 medlemssager afsluttet. Afgørelserne i 2014 blev, at 23 sygeplejersker ikke fik kritik, 16 sygeplejersker fik kritik og 3 sygeplejersker fik skærpet kritik. Afgørelserne i 2015 blev, at 31 sygeplejersker ikke fik kritik, 28 sygeplejersker fik kritik og 9 sygeplejersker fik skærpet kritik. I knap 29 % af sagerne har DSR's sagsbehandling påvirket Sundhedsvæsenets Disciplinærnævns afgørelse i en positiv retning for de berørte medlemmer. Begrundelserne for kritik af sygeplejerskerne er oftest vedrørende:

- Medicinhåndtering
- Mangelfuld dokumentation
- Manglende screeninger og opfølgning af samme

Sygeplejerskernes begrundelse er oftest travlhed og mangelfuld overlevering af informationer.

DSR's Solidaritetsfond

Hvert år hjælper Dansk Sygeplejeråds Solidaritetsfond medlemmer, der bliver ramt af sygdom eller sociale begivenheder, der medfører en økonomisk sårbar situation. Medlemmer kan blandt andet få støtte til psykologhjælp eller mis-

brugsbehandling. I kongresperioden er mere end 200 medlemmer blevet hjulpet af Solidaritetsfonden. Foruden hjælp til det enkelte medlem støtter Solidaritetsfonden organisationer, der arbejder for sundhedsfremme og forebyggelse af udsatte grupper i Danmark og i udlandet.

Der er i kongresperioden uddelt ca. 2,3 millioner kr. til både medlemmer og til nationale og internationale formål. Blandt de internationale projekter er der bl.a. ydet økonomisk støtte til det voldsomme jordskælv i Nepal i foråret 2015. Bevillingerne er også afspejlet i den store flygtningekrise, hvor der er ydet støtte til flygtningearbejdet i både Danmark og i flygtningenes nærområder.

Gennem Solidaritetsfonden støttes også lovligt varslede faglige organisationskonflikter. Solidaritetsfonden har i kongresperioden ydet støtte til Flyvebranchens Personale Unions fælles kampagne 'Lufdens Helte' i forbindelse med kravet om dansk overenskomst for de kollegaer, som Ryanair ville ansætte i Danmark.

Principielle juridiske sager

Opsigelser og omstruktureringer

Dansk Sygeplejeråd hjælper hvert år mange medlemmer, der er blevet opsagt på urimelige vilkår. I kongresperioden har Juridisk Videncenter afsluttet 86 sager, der tilsammen har givet 17,2 millioner kr. til medlemmerne. Juridisk Videncenter har herudover afsluttet 22 sager vedrørende forkert løn, herunder tilbagesøgning af for meget udbetalt løn mv., hvilket har resulteret i godt 1,8 millioner kr. til medlemmerne.

Foranlediget af de mange omstruktureringer i kommuner og regioner er nogle sygeplejersker i kongresperioden blevet udsat for så væsentlige ændringer, at det i realiteten har svaret til opsigelser med tilbud om genansættelse på ændrede vilkår. I disse sager har Dansk Sygeplejeråd ydet juridisk bistand til medlemmerne og arbejdet for, at medlemmernes ansættelsesmæssige vilkår er blevet overholdt.

På det regionale område har 2015 været præget af store sparekrav og heraf følgende afskedigelser. Dansk Sygeplejeråd har i disse sager arbejdet for, at så mange som muligt af de berørte sygeplejersker er blevet omplaceret i nye stillinger. Desværre har opsigelser og tjenestemænd på rådighedsløsn ikke kunne undgås.

Patientklager

I 2015 har Juridisk Videncenter afsluttet otte sager, hvor medlemmer er blevet

sigtet og i fem sager dømt for grovere forsømmelse efter autorisationsloven. To af disse sager er endt med dom for uagtsomt manddrab. Antallet af disse sager er stigende og det skyldes bl.a. en skærpet kurs hos tilsynet under Styrelsen for Patientsikkerhed, der ikke tillægger normeringer og arbejdsmiljømæssige forhold på arbejdspladserne særlig vægt i deres afgørelser.

Konkurser i private plejefirmaer

2015 var præget af en stigning i antallet af konkurser hos bl.a. private hjemmeplejefirmaer, i de kommuner hvor hjemmeplejen er blevet udliciteret. De mange konkurser har desværre også berørt medlemmer en række steder i landet. Eksempelvis blev tre medlemmer berørt af sagen, hvor plejefirmaet Kærkommen gik konkurs, og der efterfølgende opstod strid mellem Lønmodtagernes Garantifond, Hjørring Kommune og Aalborg Kommune, om hvorvidt der var sket en virksomhedsoverdragelse af de ansatte til kommunerne inden konkursen indtraf, og dermed om hvem der er forpligtet til at betale medarbejdernes løn.

Arbejdstidsaftaler og arbejdssted

Der har i kongresperioden været en stigende tendens til, at arbejdstidsaftaler ikke er blevet overholdt fra arbejdsgivers side. Dette har affødt en række sager, og Dansk Sygeplejeråd har blandt andet fået en opmands ord for, at arbejdsgivers krav

om fremrykkelse af ansattes mødetid ved næste vagt som minimum udløser betaling for tre timers overarbejde.

Herudover har Dansk Sygeplejeråd været involveret i en række sager, hvor der har været tvivl om arbejdstagers arbejdssted. Udfordringerne opstår typisk, når et medlem er ansat på en arbejdsplads, der spreder sig over flere matrikler og geografiske placeringer. Dette er et opmærksomhedspunkt, som også i fremtiden vil komme til at fylde mere, i takt med at sammenlægninger, større afdelinger og mobile sundhedsteams bliver mere udbredte.

DSR står vagt om sygeplejerskers renommé

I august 2015 blev en sygeplejerske på Falster tiltalt for manddrab og forsøg på manddrab på en række patienter. I denne forbindelse udtalte anklageren til pressen "Det viser sig jo faktisk, at undersøgelser rundt omkring i verden har godtgjort, at det er ikke usædvanligt, at sygeplejersker kan finde på at tage livet af patienter". Dansk Sygeplejeråd reagerede omgående på denne udtalelse, da der ikke har været rettet sigtelser for manddrab mod sygeplejersker i mindst 25 år. Dansk Sygeplejeråds pres fik i sidste ende anklagemyndigheden til at udtrykke forståelse for, at sygeplejerskerne har opfattet udtalelsen som krænkende, og beklagede udtalelsen.

Kompetenceudvikling

Kompetenceudvikling af tillidsvalgte og politikere

Ny strategisk ramme for organisatorisk kompetenceudvikling

Dansk Sygeplejeråd vedtog i oktober 2015 en ny strategisk ramme for organisatorisk kompetenceudvikling. Den nye ramme er en nytænkende måde at organisere og arbejde med kompetenceudvikling af TR, FTR og AMiR på i hele DSR. Den nye strategi sætter fokus på:

- Tættere sammenhæng mellem læring, udvikling og dannelse og den tillidsvalgtes praksis
- Større samspil mellem de forskellige enheder, interessenter og systemer omkring kompetenceudviklingsindsatsen i DSR

Arbejdet med at udvikle og implementere den nye ramme er gået i gang og vil strække sig over de næste to til tre år.

DSR styrker tilknytningen til arbejdsmiljørepræsentanterne

Der er i kongresperioden arbejdet for at etablere en tættere relation mellem DSR og den enkelte arbejdsmiljørepræsentant (AMiR). Dansk Sygeplejeråd har gennem en række undersøgelser afdækket viden om, hvad der kan medvirke til at styrke tilknytningen mellem AMiR og Dansk Sygeplejeråd.

Dansk Sygeplejeråd har på den baggrund arbejdet for at styrke relationerne til AMiR gennem fokus på en tidlig og direkte kontakt efter AMiR-valg, målrettet introduk-

tion, inddragelse af og kontakt til ledelserne, samspillet mellem AMiR og (F)TR samt en målrettet kompetenceudvikling. Endvidere er der iværksat en indsats for at sikre, at AMiR, der er medlem af DSR, registreres korrekt i medlemsregistret.

TR-grunduddannelsen og fokus på arbejdstid

Tillidsrepræsentanterne mærker et øget pres på arbejdstidsaftalen. De oplever pres fra arbejdsgivere om fleksibilitet, så vagtplanerne kan gå op, samtidig med at de oplever et pres fra medlemmerne, som stiller spørgsmål i forhold til arbejdstidsaftalernes muligheder.

For at øge TR's kendskab til og forståelse af arbejdstidsaftalerne, er der nu afsat mere tid til undervisning i arbejdstidsaftalen, ligesom undervisningsmaterialet er revideret. Undervisning efter det nye materiale er gennemført på grunduddannelsesholdene i efteråret og vinteren 2015/16.

Diplommoduler til DSR's erfarne (F)TR

Dansk Sygeplejeråd har i samarbejde med Professionshøjskolen UCC siden 2014 udbudt en række moduler fra Diplomuddannelsen i Ledelse til organisationens erfarne (F)TR. Fokus er på ledelse af interessevaretagelse både indadtil i TR-kollegiet og i varetagelsen af medlemmernes

Foto: Lizette Kabré

Dansk Sygeplejeråd arbejder løbende med at udvikle de tillidsvalgtes kompetencer gennem uddannelse og seminarer.

interesser, samt udadtil i forhold til den strategiske ledelse på arbejdspladsen.

Undervisningen er formelt kompetencegivende og omhandler strategisk kommunikation og relationer, ledelse som personlig kompetence i forhold til interessevaretagelse samt perspektiver på den tillidsvalgte ledelsesrolle i forhold til styringsparadigmer i den offentlige sektor og sundhedsvæsenet. Målet med diplommodulerne er at styrke den tillidsvalgtes faglighed og dermed indflydelse på arbejdspladsen.

Nye tiltag for FTR

I kongresperioden er der også arbejdet for at styrke FTR's muligheder for gøre politiske ambitioner til mærkbare resultater på den enkelte arbejdsplads.

I 2015 blev FTR-seminaret gennemført som et arbejdsseminar med titlen "Fra politik til virkelighed og fra virkelighed til politik", hvor hovedbestyrelsen som noget nyt deltog aktivt i mødet. Her blev konkrete politiske indsatsområder bearbejdet af FTR og drøftet med hovedbestyrelsen. Målet var at styrke FTR's politiske handlemuligheder på arbejdspladserne samt at styrke sammenhængskraften i DSR.

Herudover er der blevet sat fokus på de forandringer og sammenlægninger, der er foretaget på sygeplejerskernes regionale arbejdspladser, der gennem de seneste år bl.a. har betydet, at fællestillidsrepræsen-

tanternes opgaver er steget i kompleksitet og samspillet med TR-kollegiet, medlemmerne, ledelsen og DSR er blevet forandret.

Der er derfor iværksat et analyseprojekt, der skal skabe viden om, hvordan FTR's platform skabes, udvikles og udfordres på store og komplekse regionale arbejdspladser. Analyseprojektet skal medvirke til at sikre, at DSR kan tilbyde kompetenceudvikling og samarbejde, der understøtter FTR i at være en kompetent aktør på arbejdspladsen, både blandt medlemmer, ledelse, TR-kolleger og i samarbejdet med DSR.

TR-kollegieudvikling

I kongresperioden er TR-kollegierne også blevet styrket. Dansk Sygeplejeråd har fortsat arbejdet med en række udviklingsforløb i TR-kollegierne som del af konceptaktiviteterne. Udviklingsforløbene omhandler primært tre hovedtemaer:

- Arbejdet i kollegiet med udgangspunkt i opgaverne inden for udviklingsretnin- gens fire facetter
- Fusionering af kollegier
- Sparring om og udvikling af arbejdet i FTR-grupperne på de større sygehuse.

Arbejdet sker som et partnerskab mellem kredsene, TR-kollegierne og organisationsafdelingen i det centrale DSR.

TR-kompasset

Som optakt til lanceringen af DSR's nye hjemmeside er der gennemført en række tiltag for at modernisere, styrke og

skærpe TR-kompasset, så de tillidsvalgte hurtigt og enkelt kan hente viden og redskaber døgnet rundt.

Den fagpolitiske talentuddannelse

I samarbejde med FTF tilbyder DSR's kredsbestyrelsesmedlemmer deltagelse i den fagpolitiske talentuddannelse. Formålet med uddannelsen er at:

- Sikre den løbende fornyelse og udfordring af det politiske niveau i organisationerne
- Sikre organisationernes udvikling af værdiskabelse for medlemmerne
- Danne stærke produktive netværk mellem fagbevægelsens fremtidige ledende skikkelser

I foråret 2016 er det fjerde hold i gang med syv deltagere fra DSR. På dette hold er der som noget nyt etableret et formaliseret mentorsamarbejde mellem den enkelte kursist og dennes kredsforsmand.

Landsdækkende netværksmøder for tillidsvalgte

Som noget nyt har der i perioden, gennem et centralt og lokalt samarbejde i DSR, været etableret netværksmøder for tillidsvalgte med et fællesskab inden for en specifik faglig interesse, fx fra hospiceområdet og AMK-vagtcentralerne. Formålet med disse netværksmøder er, at deltagerne udveksler erfaringer og inspirerer hinanden til at arbejde for indflydelse og et godt arbejdsmiljø bredt på arbejdspladserne.

”Jeg er yderst tilfreds med den hjælp og støtte, jeg har fået”

- Med medlemmernes ord

Jytte Braunshweig Hansen

Medlem der har fået juridisk bistand i DSR

Indkaldelse til krisemøde på Bonderosens kontor. Som nyansat i juli måned i Bonderosen Pleje og Rengøring som hjemmesygeplejerske, glædede jeg mig til at være en del af en lille og forholdsvis ny sygeplejerskegruppe. Men den dag, 28. september 2015, blev vi informeret om, at Bonderosen var erklæret konkurs. Nogle var fyret øjeblikkeligt, og resten skulle arbejde for Gribskov kommune, til alle klienter havde valgt en ny udbyder, og mulighederne for virksomhedsoverdragelse var undersøgt.

En uge senere blev vi atter indkaldt til møde. Kun syv medarbejdere, heraf en enkelt sygeplejerske, blev virksomheds-overdraget. Vi andre var fyret og kunne gå hjem.

Vi var i chok, usikre og handlingslammede. Derfor var det en kæmpe hjælp og tryghed, at repræsentanter fra DSR, inklusiv juridisk afdeling, var mødt op for at støtte og vejlede os. Efter kurators information satte vi os sammen i sygeplejerskegruppen og gennemgik, hvad der var sket.

Forsikringer om, at vi ville blive hjulpet igennem processen af DSR, samt konkret vejledning om, hvordan vi skulle handle i forhold til dokumentation, indberetning til Lønmodtagernes Garantifond, jobnet,

A-kasse, lån med videre gjorde, at vi kunne gå derfra med større ro i sjælen.

Nogle dage senere mødtes vi i Kvæsthuset med den juridiske afdeling. Vi gennemgik hver især vores indberetninger til LG med en juridisk medarbejder, og personligt var der meget, jeg ville have snydt mig selv for, hvis ikke jeg havde fået den hjælp.

Trods gentagne anmodninger havde jeg ikke modtaget ansættelseskontrakt i Bonderosen og forventede derfor ikke at have ret til løn i opsigelsesperioden. Der var ikke indbetalt pension overhovedet, og jeg havde ikke fået løn for godt fem ugers arbejde.

Alt dette fik den juridiske afdeling rettet til og indberettet som krav til LG, og stor var min glæde, da jeg i starten af december fik det fulde beløb udbetalt. Den juridiske afdeling foranledigede også et hurtigt møde med A-kassen, hvor vi bl.a. gennemgik processen omkring jobsøgning og evt. senere dagpenge.

Jeg er yderst tilfreds med den hjælp og støtte, som jeg har fået gennem DSR's juridiske afdeling. At møde konsulenterne personligt fra dag 1, opfølgende møder, telefonsamtaler, mailkorrespondance og at mærke, at jeg ikke stod alene, har været en uvurderlig hjælp.

”Her fik jeg en både professionel og imødekommende behandling”

- Med medlemmernes ord

Anne Grethe Stadil

Medlem der har fået juridisk bistand i DSR

I forbindelse med en strukturændring i ældreområdet i den kommune jeg var ansat i i 2013, blev jeg efter 30 års ansættelse opsagt uden grund.

Det skete efter et kortvarigt forløb, hvor en kollega og jeg blev truet. Efterfølgende blev jeg personligt nedgjort og chikaneret af ældrechefen, som var af den opfattelse, at vi ikke kunne lykkes med denne opgave, trods det at jeg flere gange tidligere havde medvirket til noget lignende.

Jeg oplevede fra første henvendelse til Lederforeningen i Dansk Sygeplejeråd en stor hjælp og imødekommenhed, både fagligt og personligt, og da jeg blev indstillet til afsked, skulle der forhandles vilkår. I første omgang kunne Dansk Sygeplejeråd ikke komme igennem med en rimelig erstatning til mig ved forhandlingen. Derfor besluttede jeg i samråd med juristerne at

gå hele vejen til afskedelsesnævn, uagtet at det kunne tage et par år.

Min sag blev videregivet til den juridiske afdeling centralt i Dansk Sygeplejeråd. Her fik jeg en både professionel og imødekommende behandling, og jeg var ikke et øjeblik i tvivl om stor juridisk faglig sikkerhed. Jeg blev tilskikket en advokat, som kørte min sag i afskedelsesnævnet. Denne endte med en opmandsafgørelse, hvor jeg fik en pæn erstatning. Opmanden begrundede sin afgørelse med, at jeg havde været ansat i 30 år uden nogen form for advarsler eller kritik, og afskedigelsen var ikke rimeligt begrundet.

Det var en stor tryghed og meget tilfredsstillende for mig at have både juristen fra juridisk afdeling samt den advokat, som jeg var blevet tilskikket, som støtte igennem hele forløbet.

”FTR og TR er med til at sikre, at vi lykkes bedst muligt”

- Med medlemmernes ord

Kirsten Blåbjerg Pedersen

Fællestillidsrepræsentant
for sygeplejerskerne på
Lokalcenter Viby

FTR funktionen i Sundhed og omsorg i Aarhus kommune er meget alsidig. Opgaverne kan bestå af udviklingsprojekter, organisationsændringer, arbejdsmiljø, overenskomst, ansættelser og afskedigelser. Samtidig består FTR-rollen meget i at udvikle TR kollegiet i Sundhed og omsorg.

Jeg repræsenterer ca. 400 basissygeplejersker. Sygeplejerskerne er fordelt på otte forskellige områder. Inden for hvert område er der minimum 12 matrikler. Sammen med de lokale TR forsøger vi at være synlige og tæt på medlemmerne.

Ved opstart og implementering af nye arbejds gange er jeg og mine lokale TR vigtige sparringspartnere for lederne og projektkonsulenterne, der har ansvar for at implementere.

I kommunen står ingenting stille. På sygeplejeområdet er vi i en stor forandring i forhold til det nære sundhedsvæsen.

”Alle borgere mellem nul år og mere end 100 år, behandles bedst i hjemmet ”: Ja, det tror vi på – spørgsmålet er, hvordan lykkes vi med det?

Dette kræver sygeplejersker med specialkompetencer og tid til refleksion og koordinering med praktiserende læge, hospital og øvrige samarbejdspartnere.

FTR og TR er med til at sikre, at vi lykkes bedst muligt med nye tiltag på arbejdspladsen.

Gennem arbejdet i TR kollegiet får vi mulighed for at sparre med hinanden og bliver klædt på til nye opgaver.

For at jeg som FTR har kunnet opfylde funktionen, har jeg tæt sparring med politikere og faglige konsulenter i Kreds Midtjylland, samt deltaget på diplommoduler udbudt af Dansk Sygeplejeråd.

”Jeg er som TR kollegernes garant for, at de væsentlige ting foregår på en ordentlig måde”

- Med medlemmernes ord

Lars Høst

Tillidsrepræsentant for sygeplejerskerne på AMK Vagtcentralen, Region Midtjylland

På min arbejdsplads var der ingen TR, da jeg blev ansat. Blandt kollegerne var der et stort ønske om en sådan. Jeg synes, at det er spændende at have medindflydelse på de ledelsesmæssige beslutninger, og at det er væsentligt, at der er et bindeled mellem ledelsen og medarbejderflokken på arbejdspladsen. Derfor valgte jeg at prøve kræfter med udfordringen. Vi er en relativt ung og dynamisk organisation i rivende udvikling og undergår derfor løbende en forandring, der kalder på kvalificerede inputs fra medarbejdersiden. Der ligger en stor kompetencemasse og idérigheid gemt i medarbejderne, og jeg synes, at vi har mange gode dialoger ledelse og medarbejdere imellem. Denne uvurderlige synergi, ledelse og medarbejdere imellem, skaber grobund for fortsat kvalitetsudvikling i en spændende retning.

Jeg er som TR kollegernes garant for, at de væsentlige ting foregår på en ordentlig måde, bl.a. løn og ansættelsesforhold. Som TR er jeg ambassadør og lokalpolitiker for kredsen og for DSR på nationalt niveau, ligesom jeg har kunnet være en støtte for kolleger som bisidder i situationer, der krævede det. Derudover bruger

jeg aktivt min TR-rolle i MED-udvalget, hvor jeg er kollegernes talerør og medvirker med deres mandat.

Jeg blev nyligt valgt som næstformand og har derigennem indflydelse på dagsordenen, ligesom vi som medarbejderside i sidste ende har indflydelse på beslutninger, der bliver taget. Jeg bruger nyhedsbreve, fyraftensmøder og dialog i dagligdagen, for bedst at have fingeren på pulsen og kunne formidle nyheder og forandring videre til kollegerne.

Som TR bliver man klædt på fra DSR's side gennem grunduddannelsen og efterfølgende spændende og kompetencegivende kurser. Jeg får brugt mange sider af mig selv. Jeg står ofte i dilemmafyldte situationer, skal mestre diplomatiets kunst, og udvikler mig gennem erfaring med hvervet. Da jeg er enkeltstående TR, dvs. uden overordnet FTR, har jeg løbende brugt vores kredskonsulent til uvurderlig sparring, og vi har fået etableret en fælles national netværksgruppe for sundhedsfaglige visitatorer. Det bliver spændene at se, hvor det samarbejde kan bringe os hen. Det glæder jeg mig meget til at være med til at udvikle i fremtiden.

Et sammenhængende og forebyggende sundhedsvæsen

Dansk Sygeplejeråd arbejder for et stærkt offentligt sundhedsvæsen og for at gøre op med ulighed i sundhed. DSR arbejder politisk for sammenhængende forløb til gavn for patienter og sundhedsprofessionelle såvel som sygepleje og behandling af høj kvalitet. I dette kapitel kan du læse om, hvordan Dansk Sygeplejeråd har arbejdet med de sundhedspolitiske dagsordener i denne kongresperiode.

Politisk indflydelse

DSR – en vigtig spiller i dansk sundhedspolitik

Hovedbestyrelsen går nye veje

Hovedbestyrelsen har i kongresperioden stået i spidsen for en række bærende politiske indsatser, som har videreudviklet og styrket Dansk Sygeplejeråds politiske profil. Videndeling og dialog på tværs af hovedbestyrelsen har været centralt for politikudviklingen på en række områder som for eksempel kampagnen Tid Til Kvalitet,

Advanced Practice Nursing (APN), det nære og sammenhængende sundhedsvæsen og revisionen af sygeplejerskeuddannelsen - indsatser som alle har været med til at forme den sundhedspolitiske dagsorden.

Tid Til Kvalitet

Hvis den forventede udvikling i sundhedsvæsenet mod fortsat øget opgave-

mængde og en begrænset tilførsel af midler ikke skal undergrave kvaliteten og patientsikkerheden, er der brug for nytænkning i sundhedssektoren. Som en reaktion på det stigende pres på sundhedsvæsenet lancerede Dansk Sygeplejeråd i 2015 derfor udspillet "Tid Til Kvalitet – Fire forslag til et bæredygtigt sundhedsvæsen". Udspillet satte fokus på følgende fire punkter, der hver især følges af en række konkrete anbefalinger:

- Kvalitetstid - tid til nærvær, tryghed og inddragelse af patienten
- Målrettet og ambitiøs indsats mod kronisk sygdom
- Én patient - ét samarbejdende sundhedsvæsen
- Sundhed er mere end det, der sker i sundhedsvæsenet

Folketingsvalg med fokus på sundhedspolitik

Under folketingsvalgkampen i 2015 var et af de helt store emner sundhedspolitikken, og Dansk Sygeplejeråds arbejde med "Tid Til Kvalitet" var med til at vække politikernes opmærksomhed på sagen.

"Tid Til Kvalitet"-udspillet blev bl.a. lanceret ved hjælp af medlemmer fra hele landet og udsendt til en række interesseorganisationer, samarbejdspartnere og samtlige folketingsmedlemmer, regionsrådsmedlemmer og kommunalpolitikere før folketingsvalgkampen. Som resultat tog mange politikere fat i sygeplejersker-

Foto: Lena Rønsholdt

Kampagnen Tid Til Kvalitet blev et vigtigt indspark i de politiske debatter på sundhedsområdet op til folketingsvalget i 2015.

nes udspil i forbindelse med de sundhedspolitiske debatter under valgkampen.

Til folketingsvalget var en række sygeplejersker opstillet til valg, og Dansk Sygeplejeråd havde i den forbindelse lavet en platform på dsr.dk, hvor opstillede medlemmer kunne præsentere sig selv, deres politik og sundhedspolitiske initiativer.

Advanced Practice Nursing og ordinationsret på dagsordenen

Dansk Sygeplejeråd har arbejdet målrettet på, at der skal etableres APN-roller i Danmark efter inspiration fra mange andre lande. Især på landets hospitaler har der igennem flere år været et nødvendigt og stigende fokus på ansættelse af flere kliniske sygeplejespecialister med en kandidatuddannelse, og der er behov for en lignende proces med ansættelse af sygeplejersker med udvidede kompetencer i det nære sundhedsvæsen.

Dansk Sygeplejeråd har derfor sat særligt fokus på behovet for dels etablering af en klinisk forankret videreuddannelse på masterniveau målrettet det nære sundhedsvæsen, dels indførelse af funktionen i kommuner, almen praksis og flere steder på sygehusene og endelig behovet for selvstændig ordinationsret på et afgrænset område for sygeplejersker.

Flere kommuner har vist interesse for ideen. Ikke mindst for de gode internationale erfaringer med både kvalitet, patienttilfredshed og bedre ressourceanvendelse.

I november 2015 offentliggjorde Danske Regioner en rapport om potentialet ved at fokusere på sygeplejersker med udvidede kompetencer. Rapporten peger samtidig på behovet for at etablere en formel og målrettet videreuddannelse. Rapporten er blevet til som følge af et vedholdende pres fra Dansk Sygeplejeråds side, og for første gang er der lavet en samlet rapport om sygeplejersker med udvidede kompetencer i regionerne.

DSR sætter fokus på de fælles akutmodtagelser

I foråret 2014 gennemførte Sundhedsministeriet sammen med Danske Regioner en faglig gennemgang af de fælles akutmodtagelser (FAM'erne). Baggrunden var en evaluering af rapporten fra Sundhedsstyrelsen i 2007 om et styrket akutberedskab. For Dansk Sygeplejeråd var det vigtigt at byde aktivt ind i forhold til den faglige gennemgang, da FAM'erne er et af de steder, hvor sygeplejersker har været særligt udfordrede i forhold til at kunne udøve fagligt forsvarlig sygepleje blandt andet i lyset af de mange organisationsændringer og generel stor medarbejderomsætning.

DSR satte fokus på FAM'erne med bl.a. arbejdspladsbesøg, en medlemsworkshop og et tema i Sygeplejersken. Debatten med medlemmerne resulterede i et politisk udspil, hvor DSR bød ind med en række anbefalinger inden for temaerne "Patienten i fokus", "FAM'erne som attraktiv arbejdsplads" og "Behov for de rette kompetencer nu og i fremtiden".

Per Christensen

Formand for 3F

"I 3F sætter vi stor pris på det samarbejde vi har med DSR om en stærkere indsats for at bekæmpe ulighed i sundhed. I 2015 fik den daværende regering sat mere turbo på det arbejde. Men vi må ikke slippe vores fælles indsats. Det er ikke et stærkt velfærdssamfund værdigt, at uligheden i Danmark kan være så stor i forhold til noget, som er så afgørende for menneskers livskvalitet. Forebyggelse og behandling skal være et universelt gode, og fællesskabet skal især træde til, når mennesker har brug for ekstra hjælp. I bestræbelserne på at nå det mål er DSR, med et kanonstærkt fagligt afsæt, den bedste samarbeidspartner man kan ønske sig."

Behov for en ny styring af psykiatrien

Dansk Sygeplejeråd har i kongresperioden skabt opmærksomhed på problemerne med ydelsesstyring i den ambulante psykiatri blandt andet med ny dokumentation om ydelsesstyringens indgreb i fagligheden. Dansk Sygeplejeråd forelagde i november 2014 dokumentationen for Folketingets Sundhedsudvalg, hvilket resulterede i, at den daværende sundhedsminister blev kaldt i samråd. Dansk Sygeplejeråd samlede desuden psykiatriens faggrupper om et koordineret opråb til Danske Regioner, hvor regionerne kvitterede med invitation til samarbejde om bud på nye styringsmodeller, som der skal tages fat på som en del af udviklingen af det nye kvalitetsprogram.

Fokus på at bekæmpe vold på arbejdspladsen

Flere og flere medarbejdere i psykiatrien rammes af vold på deres arbejdsplads. En medlemsundersøgelse udarbejdet af Dansk Sygeplejeråd har vist, at tre ud af fem sygeplejersker ansat i psykiatrien, har været udsat for vold og trusler på deres arbejde. Problemerne har medført en række påbud fra Arbejdstilsynet til psykiatriske afdelinger, der ikke har formået at forebygge henholdsvis fysisk og psykisk vold. Det er en uacceptabel udvikling, at medarbejdere i stigende grad lever med risikoen for vold på deres arbejdsplads.

I kongresperioden har Dansk Sygeplejeråd sammen med en række andre organi-

Foto: Lizette Kabré

Nye styringsmodeller, bekæmpelse af vold og mere kompetenceudvikling i psykiatrien har været kodeordene for indsatserne på det psykiatriske område i kongresperioden.

sationer arbejdet med vold i psykiatrien, og Dansk Sygeplejeråd har stillet krav til arbejdsgivere om, at der bliver udarbejdet konkrete handleplaner på alle afdelinger for at forebygge vold.

Dansk Sygeplejeråd har derudover i samarbejde med FOA og BEDRE PSYKIATRI udarbejdet en analyse af væksten i antallet af foranstaltningsdomme til psykisk syge. Analysen indgik i Sundhedsministeriets rapport "Kortlægning af restpsykiatrien: mulige årsager til udviklingen i antallet af retspsykiatriske patienter samt viden om indsatser for denne gruppe", som udkom i december 2015.

DSR kæmper for flere psykiatriske specialsygeplejersker

I 2014 landede en politisk aftale om tilførsel af 2,2 milliarder kr. til psykiatriområdet frem mod 2018 med fokus på kortere ventetid og mindre tvang i psykiatrien, herunder flere midler til kompetenceudvikling. Forud for aftalen havde Dansk Sygeplejeråd målrettet søgt indflydelse på aftalen bl.a. ved at skabe opmærksomhed om behovet for en væsentlig forøgelse af kapaciteten i forhold til uddannelse af psykiatriske specialsygeplejersker. Konkret anbefaler Dansk Sygeplejeråd, at mindst 50 pct. af sygeplejersker ansat i psykiatrien har specialuddannelsen.

Sygeplejersker sætter fokus på patientsikkerhedsarbejdet

Dansk Sygeplejeråd er engageret i arbejdet med patientsikkerhed og sidder med i bestyrelsen i Dansk Selskab for Patientsikkerhed. I arbejdet har der bl.a. været fokus på udbredelsen af de gode erfaringer fra projekt Patientsikkert Sygehus, herunder udgivelsen af et udspil fra selskabet om en samlet ramme for metoder til forbedringsarbejdet på landets sygehuse som inspiration til den nye model, der skal afløse den danske akkrediteringsmodel. Projekterfaringerne er endvidere blevet afprøvet i kommunerne (projekt I sikre hænder) og i psykiatrien (projekt Sikker psykiatri).

Dansk Sygeplejeråd er herudover i gang med at udarbejde en række anbefalinger til, hvordan rapporteringssystemet for utilsigtede hændelser kan optimeres og spille sammen med et nyt kvalitetsprogram. Baggrunden for arbejdet er, at der i 2014 blev foretaget et serviceeftersyn af Dansk Patientsikkerhedsdatabase. Men mange sygeplejersker oplever stadig, at rapporteringssystemet er bureaukratisk og ikke opfylder formålet med at skabe mere læring og sikkerhed for patienterne.

Ny struktur i Sundhedsstyrelsen

Sundheds- og ældreminister Sophie Løhde (V) fremlagde i foråret 2015 en ny organisering af Sundheds- og Ældreministeriets koncern, herunder en omorganisering af Sundhedsstyrelsen, som medførte oprettelsen af Sundhedsdata-

styrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed. Dansk Sygeplejeråd påpegede, at det er nødvendigt at sikre, at Sundhedsstyrelsen har faglig ekspertise på det strategiske niveau inden for de store fagligheder. Blandt andet bør der ansættes en Chief Nursing Officer (CNO), som placeres højt i Sundhedsstyrelsens organisation, med direkte reference til direktøren, for at sikre en strategisk stemme i forhold til udviklingen af sygeplejen.

Regeringen valgte med den nye struktur også at omlægge tilsynsdelen fra et systematisk til et risikobaseret tilsyn. Tilsynet varetages af den nye Styrelse for Patientsikkerhed. Dansk Sygeplejeråd har støttet omlægningen til et mere risikobaseret tilsyn, med forbehold for at det faste tilsyn med plejecentrene bør følges op af anden form for kvalitetssikring. Samtidig arbejder Dansk Sygeplejeråd for, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer til implementering.

Patientinddragelse skal prioriteres

Dansk Sygeplejeråd argumenterer for et fortsat behov for at prioritere ressourcer til arbejdet med patientinddragelse, herunder behov for at udvikle viden, sikre de rette kompetencer og sikre de nødvendige rammer i form af tid, lokaler og konkrete arbejdsredskaber. I efteråret 2015 gennemførte Dansk Sygeplejeråd i samarbejde med Lægeforeningen og Danske Patienter en opfølgende undersøgelse af læger og sygeplejerskers holdning til og arbejde med patientinddragelse. Under-

Bente Sorgenfrey

Formand for FTF

”DSR er gået meget aktivt og konstruktivt kritisk ind i debatten om at skabe en ny hovedorganisation sammen med LO. Tak for det! Jeg oplever, at I tager et medansvar for at forny og styrke fagbevægelsen og sikre lønmodtagerne en stærk fælles stemme i samfundet. Og jeg oplever, at DSR arbejder for en konstruktiv og resultatorienteret kultur lokalt over for arbejdsgiverne. Det er den rigtige vej til indflydelse, mener jeg. De tillidsvalgte skal være parate til at tage ansvar og præge ledelsens strategier - også når det er svært. Jeg vil også meget gerne rose DSR’s arbejde for et godt arbejdsmiljø, hvor I ofte laver gode undersøgelser og følger dem op med konkrete politikforslag. Der er et meget fint samspil mellem FTF og DSR også på det tema. Vi står med en stor opgave fremadrettet i at sikre et samfund med fri og lige adgang til velfærd - ikke mindst sundhedsydelse. Derfor er jeg glad for, at DSR er gået ind i kampen mod det omstridte omprioriteringsbidrag, der vil føre til store besparelser på velfærd. Det er en bred dagsorden, som vi kun kan løfte og gøre os håb om at ændre i flok, og det bidrager DSR flot til.”

”

Camilla Ratschke

Formand for Yngre Læger

”Læger og sygeplejersker er naturlige samarbejdspartnere i den kliniske hverdag og supplerer hinanden for at skabe helhed omkring den enkelte patients forløb – vi kan ikke undvære hinanden. På samme måde er DSR og Yngre Læger naturlige partnere i den politiske virkelighed, hvor vi også sammen arbejder for at skabe bedre arbejdsvilkår for vores medlemmer. Udfordringerne er ofte fælles – arbejdsmiljø, besparelser, manglende prioritering – og i Sygehussamarbejdet, der består af DSR, Yngre Læger, HK/Lægeseekretærene, FOA og Foreningen af Speciallæger, taler vi med en samlet stemme. Ingen tvivl om, at vi sammen er stærkere end hver for sig. Helt som i samarbejdet med patienterne i den kliniske hverdag på hospitalerne.”

Foto: Lizette Kabré

En undersøgelse foretaget i samarbejde mellem Dansk Sygeplejeråd, Lægeforeningen og Danske Patienter i efteråret 2015 afdækkede fordelene ved at øge patientinddragelsen til gavn for både patientsikkerhed og ressourcer.

søgelsen viste, i lighed med undersøgelsen fra 2013, at langt størstedelen af alle læger og sygeplejersker vurderer, at inddragelse af patienterne kan øge kvaliteten i behandling og pleje, styrke patienterne i at drage egenomsorg samt øge patientsikkerheden. Omkring halvdelen vurderer, at patientinddragelse også kan frigøre ressourcer i afdelingerne. Undersøgelsen peger samtidig på, at de nuværende rammer for patientinddragelse ikke er gode nok.

DSR er partner i Borgernes Sundhedsvæsen

Dansk Sygeplejeråd har sammen med de sundhedsfaglige organisationer, KL

og en række patientforeninger støttet op om Danske Regioners nye samlende indsats ”Borgernes Sundhedsvæsen – Vores Sundhedsvæsen”. Indsatsen er ledet af Danske Regioner, som har formuleret en fælles vision for Borgernes Sundhedsvæsen. Målet er at fremme en kultur i sundhedsvæsenet, hvor der skabes tryghed og kvalitet, optimale forløb og hvor borgerne bliver inddraget i beslutninger om egen sundhed og behandling.

Indsatsen består af 33 delprojekter, som skal medvirke til at nå målet. Dansk Sygeplejeråd er gået særligt ind i tre af projekterne, som handler om hhv. helhedsori-

enterede patientforløb, patienters sidste levetid og beslutningsstøtteværktøjer.

Nyt kvalitetsprogram under udvikling

Danske Regioner og Sundheds- og Ældreministeriet står i spidsen for at udvikle et nyt kvalitetsprogram som følge af beslutningen om at udfase akkreditering efter Den Danske Kvalitetsmodel. Dansk Sygeplejeråd er gået ind i processen med nogle klare budskaber om at inddrage personalet i udviklingsarbejdet, at nationale og lokale mål og indikatorer skal have klinisk relevans og indeholde et sygeplejefagligt fokus, samt at der er behov for kompetenceudvikling af ledere og nøglemedarbejdere. En vigtig præmis er, at kvalitetsarbejdet hænger sammen på tværs af regioner, kommuner og almen praksis.

Dansk Sygeplejeråd fremmer fornyelse af fagbevægelsen

Fagbevægelsen er samlet set under pres og skal stå stærkere i fremtiden. Dansk Sygeplejeråd ser behov for at fremme fornyelse af fagbevægelsen. Det var baggrunden for, at Dansk Sygeplejeråd allerede på kongressen i 2012 besluttede at undersøge, hvordan man kan bygge videre på fagbevægelsen som social og politisk bevægelse og nytænke fællesskaber, solidaritet og velfærd. Det var et af de elementer, som Dansk Sygeplejeråd bragte med til FTF's kongres i 2012 og som mandede ud i, at FTF og LO i 2013 påbegyndte en udredning i forhold til mulige samarbejdstemaer, som nu også

er blevet til et forslag om en afdækning af mulighederne for at slå de to hovedorganisationer sammen til én ny styrket fælles organisation.

På LO's og FTF's kongresser i efteråret 2015 blev det besluttet at fortsætte arbejdet med at afsøge grundlaget for en ny fælles hovedorganisation. Afdækningen af grundlaget for en ny hovedorganisation skal være færdig ved udgangen af 2017. Herefter bliver der taget stilling til den fortsatte proces. I forbindelse med FTF-kongressen udarbejdede Dansk Sygeplejeråd understøttende materiale til at tage debatten om det tættere samarbejde mellem FTF og LO, herunder hvordan en fælles hovedorganisation kan styrke fagbevægelsen.

DSR's fremtidige strategi for sundhedsfaglig ledelse i et bæredygtigt perspektiv

DSR har de seneste år drøftet, hvordan sundhedsfaglig ledelse i sundhedsvæsenet har fået anderledes og sværere vilkår, blandt andet som følge af centralisering af den politiske magt og nye måder at styre og kontrollere den offentlige sektor. Der er behov for en debat bredt blandt alle sygeplejersker om vigtigheden af sygeplejefaglig ledelse på alle niveauer, så sygeplejefaglig ledelse bliver fastholdt og udvidet. På den baggrund er der igangsat et projekt, der skal bidrage til udviklingen af fremtidens sundhedsfaglige ledelse, der er sammenhængende og langsigtet – og på et grundlag, der tager udgangs-

punkt i bæredygtighedsbegrebet og med fokus på sundhed.

Fremtidens strategi for sundhedsfaglig ledelse skal udvikles i tæt dialog med medlemmerne, ledere såvel som sygeplejersker uden formelle ledelsesfunktioner. Udviklingen skal være en læreproces, der gør både ledere, sygeplejersker og DSR bedre rustet til at tænke ledelse bæredygtigt: langsigtet og i helheder samtidig med, at der skal være tydelighed omkring kerneopgaverne og hvordan den enkeltes opgave spiller ind i forhold til det overordnede mål. Det er hensigten, at projektet i løbet af 2016 munder ud i materiale, som kan være med til at skabe den ønskede debat bredt i organisationen.

Sygehussamarbejdet danner fælles front Sygesamarbejdet lancerede i 2015 en fempunktplan, som er brugt som afsæt for både en annoncekampagne, en kronik og dialog med politikerne på Christiansborg og Danske Regioner. Afsættet for fempunktplanen var de store besparelser i sundhedssektoren, betydningen af de benhårde effektiviseringskrav og konsekvenser heraf for patienter, behovet for et mere træfsikkert økonomisk styringsystem og et styrket fokus på kerneopgaven.

Sygehussamarbejdet består af Sundhedskartellet's organisationer, HK-kommunal, FOA, FAS og YL og gennemfører løbende aktiviteter sammen om aktuelle sundhedspolitiske udfordringer og dagsordener.

Kommunikation

DSR opruster på kommunikationsfronten

Dansk Sygeplejeråds kommunikationsindsats har i kongresperioden været genstand for en række store fornyelser. I januar 2016 blev portalen relanceret med nyt design og ny teknisk platform, og i februar 2016 blev Sygeplejersken relanceret med nyt indhold og design, og et nyt sygeplejefagligt kvartalstillæg i skikkelse af tidskriftet Fag & Forskning så dagens lys.

Samtidig er der sket en styrkelse af samspillet mellem DSR's kommunikationskanaler, som samlet set har øget gennemslagskraften for kommunikationen af Dansk Sygeplejeråds politiske prioriteter. 2015 var præget af disse kampagnesatsninger, hvor høj integration mellem aktiviteterne i pressekontakten, medlemsinvolvering på

sociale medier, redaktionelle satsninger i Sygeplejersken og understøttelse på dsr.dk samlet set har styrket Dansk Sygeplejeråds gennemslag i den offentlige debat.

Integrerede kommunikationskampagner med stort gennemslag

Den største kampagneindsats med integreret brug af alle kommunikationskanaler var kampagnen #TidTilKvalitet, som blev skudt i gang med et tema i Sygeplejersken, et markant presse gennemslag og en medlemsinvolverende dimension på de sociale medier umiddelbart inden valgkampen op til folketingsvalget i maj 2015. En video med kampagnens budskab om, at travlhed presser den faglige kvalitet i pleje og behandling, nåede i

kampagnens første dage ud til 250.000 facebookbrugere. Kampagnens medlemsinvolvering på sociale medier og direkte via materialer til TR fik rekordmange medlemmer til at bryde tavsheden omkring den pressede faglighed og hverdag både i sociale medier og pressen.

Et tæt samarbejde med TV2 var bl.a. med til at få efterlysningen af mere tid til kvalitet effektivt ind i folketingsvalgekampen. Og kampagnen var også et omdrejningspunkt for DSR's aktiviteter på Folkemødet. En serie af artikler i Sygeplejersken 2015 og fortsat presseindsats både fra DSR-C og i kredsene kobledede kampagnens slogan til økonomiforhandlingerne og de store besparelser på 2015- og 2016-budgetterne i efteråret 2015. Ved jul rundede en landsdækkende gocard-kampagne af med at sprede 28.800 postkort med budskabet om mere patientnær tid i sundhedsvæsenet på cafeer landet over.

Integrerede kampagner har i kongresperioden på forskellig vis også været brugt til at få fokus på de regionale besparelser, overbelægning, behov for APN, nye roller for sygeplejersker og i særlig grad sygeplejerskernes psykiske arbejdsmiljø.

Sygeplejersken fornyet med Fag & Forskning

I februar 2016 blev Sygeplejersken relanceret med gennemgribende forandringer både på indholdssiden og i det grafiske udtryk.

Lanceringen af en ny hjemmeside i starten af 2016 blev startskuddet på en mere brugervenlig og moderne online kommunikation til medlemmerne. For første gang tilpasser dsr.dk sig brugerens forskellige skærme og er nu optimeret til både mobil og tablet.

Bladets indhold er for første gang blevet opdelt, så Sygeplejersken har fået et særtillæg med sygeplejefaglige artikler. Fag & Forskning udkommer sammen med Sygeplejersken fire gange om året og indeholder både videnskabelige forskningsartikler og journalistisk forskningsformidling. Imellem udgivelserne publiceres daglige nyheder og faglige artikler om forskning og sygeplejefaglig udvikling på dsr.dk's nye sygeplejefaglige onlineunivers, dsr.dk/fagogforskning.

Sygeplejersken bibeholder sine vanlige 14 årlige udgivelser, men har skærpet sin profil som et medlemsmagasin, der forfølger Dansk Sygeplejeråds politiske indsatser for at forbedre medlemmernes arbejdsliv og samtidig dyrker og styrker sygeplejerskers fællesskaber. Siden maj 2015 har bladet markant styrket sin evne til at præge mediernes dagsorden, og næsten alle udgaver har bragt historier, der er blevet taget op i pressen.

Ny hjemmeside tilpasset mobil og tablet

En helt ny version af dsr.dk blev lanceret i januar 2016. Nu tilpasser dsr.dk sig brugernes skærmstørrelse og er derfor klar til, at flere og flere sygeplejersker besøger hjemmesiden via deres mobil eller tablet.

Dsr.dk har i forbindelse med relanceringen været igennem en omfattende

Foto: Simon Klein-Knudsen

Dansk Sygeplejeråd var tilstede på Folkemødet på Bornholm i både juni 2014 og 2015, hvor også de sygeplejestuderende var repræsenteret. Her ses formanden for SLS i 2015, Sanne Fuglsang Nyquist. Kommunikationsindsatsen var især centreret om kampagnen TidTilKvalitet og for de studerendes vedkommende blev Folkemødet en god anledning til at skabe opmærksomhed om behovet for flere mandlige sygeplejersker.

slankning og restrukturering, som på baggrund af brugerundersøgelser og test har indrettet sitet ud fra brugernes adfærd. Designet er nu mere roligt og moderne, og sitet har fået en række nye funktioner, f.eks. kan medlemmer bestille et telefonopkald fra en medarbejder i Medlemskab på et bestemt tidspunkt. Arbejdet med at blive en mere

overskuelig og brugervenlig hjemmeside af høj kvalitet fortsætter.

Back to basic-identitet på den grafiske front

DSR fik i 2014 en ny visuel identitet. Målet var, at identiteten skulle "back to basic" og have et historisk og traditionsbundet udtryk. For at leve op til dette,

er identiteten udarbejdet med fokus på den røde DSR-farve og det historiske emblem.

Dansk Sygeplejeråd på Folkemødet

Traditionen tro var Dansk Sygeplejeråd repræsenteret ved Folkemødet i 2014 og 2015 i Allinge på Bornholm, hvor formandskabet, kredsformænd og en række medlemmer aktivt markerede sygeplejerskernes interesser og holdninger rundt omkring til de mange arrangementer på pladsen.

Blandt højdepunkterne fra DSR's egne arrangementer på Folkemødet i 2014 var arrangementet "Værdighedsgaranti til alle ældre" arrangeret af DSR i samarbejde med Ældre Sagen og FOA. Arrangementet udmøntede sig i 10 konkrete elementer, der blev grundstenene for et fælles politisk udspil om værdighed i ældreplejen. Samme år satte DSR rammen for et arrangement om diabetespatienters oplevelser med sundhedsvæsnets manglende fleksibilitet og udfordringerne i dagligdags- og familielivet som kronisk syg.

I 2015 lagde Dansk Sygeplejeråd blandt andet telt til et arrangement om forandrede roller i det kommunale sundhedsvæsen, hvor en række politikere blev udfordret til debat. Også en talstærk delegation af sygeplejestuderende fra SLS var med på Bornholm og fik skabt positiv opmærksomhed med arrangementet "Flere mænd i sygeplejen".

Flere mænd i sygeplejen – en synlig indsats

I kongresperioden har SLS og DSR arbejdet med indsatsområdet "Flere mænd i sygeplejen" i forhold til rekruttering, fastholdelse og det kønsopdelte arbejdsmarked. Målet med indsatsen var at tiltrække flere mænd til sygeplejen.

På Folkemødet 2015 blev der – jf. ovenfor - skabt stor synlighed med kampagnen "Man(d) kan blive sygeplejerske" ved uddeling af 'fordomskort' og tatoveringer.

I februar 2016 var der også fokus på en række initiativer, som bl.a. omfattede udsendelse af anbefalinger til uddannelsesinstitutionerne til at holde fast i mandlige studerende, besøg af SLS's lokalbestyrelser på gymnasier rundt om i landet, debatindlæg i nationale og regionale aviser og et seminar om kønsopdelingen på det danske arbejdsmarked. På Facebook hittede 'Dagens mand' – hvor i alt 29 mandlige sygeplejersker fortalte om deres uddannelsesvalg og job. Facebookkampagnens budskab nåede ud til knap en million brugere og resulterede i en tredobling af antallet af følgere.

Foto: Simon Klein-Knudsen

Kampagnen Flere mænd i sygeplejen var både et hit som tatovering på næstformand Dorte Steenbergs overarm under Folkemødet i 2015 og siden som facebookkampagnen Dagens Mand, der i starten af 2016 nåede ud til næsten en million brugere.

En profession med høj værdi for samfundet

Dansk Sygeplejeråd arbejder for at forbedre sygeplejerskernes løn- og arbejdsvilkår og forhandler overenskomster med sygeplejerskernes arbejdsgivere. I dette kapitel kan du læse om de resultater, Dansk Sygeplejeråd har opnået ved overenskomstforhandlingerne i 2015.

Forhandling

Gode oplevelser ved overenskomstforhandlingerne

OK15 - bedre end 2011 og 2013

Det lykkedes ved OK15 at skabe et bedre resultat end ved de to forgående runder og at levere et par nyskabelser i forhold til arbejdsmiljø og medindflydelse.

I urafstemningen på Sundhedskartellets område stemte 92,8 % ja til resultatet. Men stemmeprocenten på 41,7 må meget gerne blive højere. En høj stemmeprocent styrker organisationens position og legitimitet ved forhandlingsbordet. Den relativt lave stemmeprocent er et opmærksomhedspunkt, som der arbejdes med i Dansk Sygeplejeråd.

OK15 gjorde det imidlertid også meget tydeligt, at de kommunale og regionale arbejdsgivere styres stramt af Finansministeriet. Kravene om, at den offentlige lønudvikling konsekvent skal ligge under den private, er udtænkt i kontorerne i Finansministeriet og kom til udtryk i nye stramninger af reguleringsordningen og et nyt privatlønsværn.

Privatlønsværnet vil blive en barriere for ligelønnen. Mere end nogensinde er det tydeligt, at ligelønsproblemet ikke kan løses ved overenskomstforhandlingerne. Løngabet mellem kvinder og mænd kræver en politisk løsning. Dansk Sygeplejeråds ligestillings- og ligelønspolitiske fokus har derfor været rettet mod Christiansborg. Politikerne skal hele tiden mindes om, at de har ansvaret for at gøre op med den historisk betingede uretfærdige lønforskel.

Styrket samarbejde om ligeløn og ligestilling

Dansk Sygeplejeråds alliance med de øvrige kvindedominerede faggrupper i Socialpædagogernes Landsforbund, BUPL og Dansk Socialrådgiverforening - det såkaldte 2020-samarbejde - har styrket fokus på ligeløn, ligestilling og familierpolitik. Målet for samarbejdet er, at lønforskellene mellem mænd og kvinder udignes, og grænserne i det meget kønsopdelte arbejdsmarked blødes op.

2020-samarbejdet bad tænketanken Cevea om at undersøge forskellige aspekter af det kønsopdelte arbejdsmarked, og deres undersøgelse viste bl.a., at selvom langt de fleste danske kvinder er på arbejdsmarkedet og har mere uddannelse end mændene, så er lønforskellen mellem kvinder og mænd fortsat stor og ligger i gennemsnit på 16 procent. Rapporten dokumenterede, at kvinder og mænds arbejde værdisættes forskelligt.

Den 5. juni 2015 markerede Dansk Sygeplejeråd 100-året for kvinders valgret ved et optog gennem Københavns gader. Her ses formand Grete Christensen i en sygeplejeuniform fra dengang sammen med bl.a. Vibeke Westh, formand for Kreds Hovedstaden.

Foto: Simon Klein-Knudsen

Dansk Sygeplejeråd og de øvrige organisationer kan konstatere, at arbejdet med at ændre det kønsopdelte arbejdsmarked er præget af stilstand blandt stort set samtlige af de politiske partier. Men det er nødvendigt at komme videre, og 2020-organisationers lobbyarbejde vil fortsat presse på for at skabe den politiske vilje til ligestilling og ligeløn.

Grundlovssikret ligestilling i 100 år

Folketinget markerede 100 års jubilæet for kvinders valgret ved at genopføre det historiske optog, der i 1915 gik fra Kastellet til Amalienborg. I 2015 gik det fra Kastellet til Christiansborg, hvor det officielle Danmark tog imod, herunder Kongehuset, regeringen og Folketinget. Herefter fortsatte folkefesten med musikalske og kunstneriske indslag overalt på Slotsholmen.

Dansk Sygeplejeråd og over 50 sygeplejersker fra hele landet gik med i det historiske grundlovsoptog på 100 året for kvinders valgret den 5. juni 2015 iført hvide uniformer og med DSR's fane.

Nye fællesskaber i et forhandlingssystem under forandring

OK15 var noget særligt fordi Dansk Sygeplejeråd sammen med Sundhedskartellet gik ind i et større forhandlingsfællesskab på det regionale og kommunale område, der fremstår mere slagkraftigt. Ved at stå sammen på lønmodtagersiden lykkedes det at lægge pres på arbejdsgiverne og indgå et fornuftigt forlig. Ved at være en del af Forhandlingsfællesskabet har DSR

styrket sin position i forhandlingerne med KL og RLTN om de økonomiske rammer.

DSR arbejder nu sammen med mange andre forbund for at styrke samarbejde og koordination med forhandlingsorganisationerne på det offentlige område frem mod OK18.

Den danske model skal styrkes

En af hovedoverskrifterne for OK15 var at styrke den danske model. Derfor blev der aftalt projekter med arbejdsgiverne, som har fokus på at synliggøre værdierne i modellen. Efter konflikterne i 2008 og 2013 er der imidlertid også brug for en nærmere undersøgelse af konfliktløsning. Det har dog ikke på samme måde været arbejdsgivernes interesse, og derfor er næsten alle fagforbund på det offentlige område gået sammen om et forskningsprojekt med Aalborg Universitet, der bl.a. skal undersøge magtasymmetrien i den offentlige aftalemodel, hvor de offentlige arbejdsgivere både er budgetmyndighed og lovgivere. Forskningsprojektet planlægges afsluttet lige op til OK18.

Optakt til OK15 - stor fælles kampagne om forhandlingssystemet

Mange fagforbund udtrykte stærk kritik af forløbet af forhandlingerne i 2013, hvor sygeplejersker og mange andre faggrupper blev ramt af lockouten på underviserområdet.

Med OK15-kampagnen 'Vores aftaler – din styrke' deltog DSR derfor sammen

Anders Kühnau

Forhandlingsleder i Danske Regioner, og formand for Løn- og Praksisudvalget

”Min oplevelse af samspillet med Dansk Sygeplejeråd i forbindelse med OK15 var, at vi havde forhandlinger i en konstruktiv tone. Vi brugte tiden op til forhandlingerne til en forberedende dialog – også om processen – så vi havde et solidt grundlag til at indlede forhandlingerne på. Det tror jeg var med til at gøre, at vi kom godt fra start. Det var ikke let at nå til enighed om alle emner, men jeg synes det lykkedes os at finde en balance igennem et godt forhandlingsforløb.”

Foto: Simon Klein-Knudsen

Dansk Sygeplejeråds kongres var samlet ekstraordinært i marts 2015 for at tage stilling til overenskomstresultaterne på det regionale og kommunale område. Kongressen anbefalede et ja til resultatet.

med stort set alle andre fagforbund på det offentlige område for første gang i en større fælles og stærk kampagne om væsentlige emner for medlemmerne.

Kampagnen indeholdt en film, der med et meget positivt budskab viste værdien af de offentlige velfærdsydelser ved at vise flotte billeder af arbejdspladser, borgere og ansatte. Det foregik på sygehuse, folkeskoler, i busser, svømmehaller og indeholdt derfor også sygeplejersker på arbejde.

I en anden film fortalte over 30 formænd for forskellige faggrupper om værdien af det danske aftalesystem. Igen med et

meget positivt udtryk, hvor fortællingen lagde vægt på de gode resultater, der er skabt i fællesskab og ved frivillige aftaler.

‘Vores aftaler – din styrke’ lagde grunden til flere af de mest konstruktive projekter, der blev aftalt ved OK15 om fx psykisk arbejdsmiljø og bedre arbejdsliv, men også om værdien af medindflydelse og tillidsrepræsentanterne. Filmene findes på www.voresaftalerdinstyrke.dk.

Resultater ved OK15

Det regionale og kommunale område
De indgåede forlig ved OK15 betød real-

lønssikring for sygeplejerskerne med en 3-årig overenskomst med generelle lønstigninger på 5,39 % på det regionale område og 5,42 % i kommuner.

Hertil kommer yderligere løn- og pensionsforbedringer mv. med en værdi på 0,4 %.

Det lykkedes at få aftalt særlige lønforbedringer i form af tillæg til sygeplejersker med specialuddannelse godkendt af Sundhedsstyrelsen. Ligeledes er der nu med begge arbejdsgivere indgået aftale om både dækningsområde og løn for sygeplejersker med en candidateksamen.

Der blev aftalt pensionsforbedringer for både basis og ledere – for ledernes vedkommende et pænt skridt på vejen mod, at alle har samme pensionsprocent. For akademisk uddannede sygeplejersker ansat som kandidater bliver pensionen øget til at være identisk med akademikerne overenskomstdækket via AC.

På det kommunale område er der sammen med FOA, SL og 3F indgået nye harmoniserede arbejdstidsaftaler på det døgndækkede område. Det har for sygeplejerskerne betydet en omlægning af særlige fridage, men også en forbedring ved udvidelse af tidsrummet for udbetaling af aften- og lørdagstillæg. Der er også aftalt en forbedring og omlægning af pensionsindbetalingen for særydelser.

På det regionale område er der aftalt et fælles projekt med FOA, HK og 3F om

Op mod 1.000 tillidsrepræsentanter fra Sundhedskartellet var samlet til stormøde i Tivoli Hotel og Congress Center i København for at høre om resultaterne i forbindelse med OK15. Her ses Sundhedskartelletts formand Grete Christensen sammen med Gunnar Gamborg, daværende formand for Ergoterapeutforeningen.

arbejdstid og arbejdstilrettelæggelse i fremtidens sundhedsvæsen. Projektet skal afdække, om der er behov for nye arbejdstidsregler og gode eksempler på arbejdstilrettelæggelse, der understøtter videreudvikling og et godt arbejdsmiljø.

Det statslige område

OK15 på statens område indeholdt sammenlignelige resultater med de kommunale-regionale forlig.

I første halvår af 2015 deltog Danmark i behandlingen af ebola-ofre i Sierra Leo-

ne, hvor der har været udsendt fire hold sygeplejersker.

Danmarks indsats og udsendelsen af sundhedspersonale skete efter en regeeringsbeslutning. DSR forsøgte at forhandle vilkår med Forsvaret, der imidlertid ikke mente, at DSR kunne stille krav om at forhandle vilkår. DSR fik dog sikret en række vilkår omkring psykologhjælp, støtte til udsendtes familier og forsikringsmæssige forhold for de udsendte.

I løbet af 2015 er presset på asylcentre vokset betydeligt. Der er i den forbindelse

oprettet flere nye asylcentre, hvoraf flere drives af kommuner, mens det tidligere mest har været staten via Dansk Røde Kors, der har varetaget opgaverne. Det har betydet flere forskellige arbejdsgiverparter og flere nye typer organiseringer. Udviklingen har også ført til mange nyansættelser af sygeplejersker, og DSR medvirker til at sikre, at aftale- og overenskomstforholdene er i orden, også når området er i rivende udvikling.

Det private område

Privatansatte sygeplejersker oplever i disse år en stabil udvikling, hvor kun få virksomheder lukker. Der er kommet færre men større aktører på banen. Eksempelvis har den store svenske koncern Aleris opkøbt flere privathospitaler (fra bl.a. den store norske koncern Teres), og Falck har overtaget flere områder inden for sundhed og healthcare.

Der har ikke siden kongressen i 2014 været forhandlinger om overenskomstfornyelser med virksomheder, der er medlem af en arbejdsgiverforening under DA.

De overenskomster, der er indgået eller fornyet i perioden siden seneste kongres, ligger økonomisk inden for den ramme, der blev aftalt ved det store forlig ved OK14 mellem DSR og virksomheder, der er medlem af en arbejdsgiverforening. De økonomiske rammer er dermed fortsat så stramme, at det ikke har været muligt at skabe overvældende resultater for medlemmerne på det private område.

Blandt de overenskomster, der er fornyet, er overenskomsten med de praktiserende læger for konsultationssygeplejersker. Det lykkedes i december 2015 for første gang siden overenskomsten blev indgået at nå til enighed om fornyelsen uden at inddrage Forligsinstitutionen. Forliget indeholder lønreguleringer, udbetaling af uafholdte uddannelsesdage, en aftale om at se på udvikling af lønmodellen samt et arbejdsmiljøprojekt i perioden.

Privatlønsstatistikken for perioden september 2014 til september 2015 viser en gennemsnitlig lønudvikling på 2 % for sygeplejersker ansat på det private område.

Frem mod OK18 - økonomisk politisk bagtæppe og udvalgte temaer

Arbejdet mellem overenskomstfornyelserne er vigtigt. DSR arbejder derfor

målrettet med tre overordnede strategier og handleplaner på centralt og lokalt niveau som opfølgning på OK15: 'Løn og pension', 'Det gode arbejdsliv' og 'Løn og uddannelse'. I forberedelsen af OK18 nedsættes der allerede nu forberedende arbejdsgrupper med repræsentanter på tværs af DSR's enheder.

Der er nemlig lagt tydelige spor for de kommende forhandlinger. Regeringen har gennem finansloven fokus på en stram økonomisk ramme, der påvirker økonomiforhandlinger med kommuner og regioner, hvor kommunerne pålægges et omprioriteringsbidrag på 1 %, og regionerne pålægges et omprioriteringsbidrag på 1 % vedrørende regional udvikling og administration samt en produktionsforbedring på sygehusområdet på 2 % om året.

Over for de økonomiske stramninger, effektiviseringer og spareplaner står medarbejderne, som gentagne gange bliver bedt om at løbe hurtigere og hurtigere. Arbejdsmiljøet er presset, og det er noget, som DSR løbende arbejder med i perioden frem mod OK18. Der er både fokus på balancen mellem arbejds- og privatliv, medindflydelse, kvalitet og faglighed.

DSR ønsker derudover at løfte drøftelsen om pension frem mod OK18. Hovedbestyrelsen har indledt drøftelserne om pensionsudfordringen, og der venter en spændende og omfattende dialog med medlemmerne.

Dansk Sygeplejeråd

Sankt Annæ Plads 30, 1250 København K

Telefon 33 15 15 55

dsr@dsr.dk **www.dsr.dk**